Թ. 1299 | 1889 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 29 ՃՈՒՄԱԱ | 1307 ՍԷՖԷՐ 16 | ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوهلكيان} ԽԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ جريدهٔ شرقيه

ԱՊՕՆԷ ՖԻԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէհիտիյէ 20 գրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3նճի սահիֆէ սաթըրը ղրշ. 5
4ւնճիւ սահիֆէ 11ի 10ը. հս. » 3
Մէվատտը նաշրիյէ տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունմազ վէ աերճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Խուարէխանէսի, Օթոմանլը Պանգը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր: Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա հագէթ... Տիգրան ճիվէլէկեան մէրաճաաթ օլունա.

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ալէմանիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասընըն Տէրսաատէթէ վուգու պուլաճագ զիյարէթլէրի միւնասէպէթիյլէ իճրա օլունաճագ շէնլիքլէրի պիլմիւզաքէրէ գարարլաշտըրըլմագ իւզրէ պու աքշամ սաաթ 9տա Պէյօղլունտա Թէվթօնիա ճէմիյէթի սալօնընտա վուգու պուլաճագ իճթիմաա հազըր պուլունմալարը իչիւն պիրճիւմլէ Ալէման թէպաասը տավէթ օլունմուշ տըր.

* *

Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն Տէրսաատէթի զիյարէթ իթտիքտէն սօնրա Պէրլինէ ավտէթ իչիւն Պուգրէշտէն կէչէճէկի րիվայէթ օլունմուշ իսէ տէ, Էպօք տը Ռումանի կազէթասը՝ ալտըղը մալիւմաթը մէվսուգէյէ իսթինատէն պու րիվայէթի թէքզիպ իլէ իմբէրաթօրը միւշարիւլէյհին Պուգրէշէ կիթմէյէճէկինի պէյան իտիյօր.

* *

Տէրսաատէթէ կէլէճէք օլան Ռուսիա վէլիահտը կրանտիւք Նիգօլա Ալէքսանտրօվիչին Ալէմանիա իմբէրաթօրունուն չէհրիմիզի զիյարէթինտէն սօնրա Տէրսաատէթէ կէլէճէյի խապէր ալընմըշ տըր.

——

Էլեվմ գօնթ Հարթէնաւ նամըյլա Ավսթրիանըն Կրաց շէհրինտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան Պուլկարիսթան բրէնսի սապըգ բրէնս Ալէքսանտր տը Պաթէնպէրկ՝ քէնտի սապըգ քեաթիպի Մ. Կօլօվինին «Ռուսիա վէ Պուլկարիսթան» ունվանըյլա թէէլիֆ իթմիշ օլտըղը էսէրտէն քէնտիսինին գաթիյէն խապէրտար օլմատըղընը, վէ էկէր սահիհէն էօյլէ պիր էսէր նէշր օլընըր իսէ քէնտիսինին մէզքիւր էսէրտէ հիչ պիր ալագասը պուլունմատըղընը սէֆաթէյլէ վէ սուրէթը գաթիյէտէ պէյան էյլէմիշ տիր.

——

Տէյլի Նիւզ կազէթասընըն Պէլկրատտան ալտըղը նէշր իթտիքի խապէրլէրէ կէօրէ, գրալիչա Նաթալի մէսէլէսի Սգուբչինանըն իճթիմաընտան էվվէլ սուրէթը մէմնունիյէտէ հալլ ու թէսվիյէ օլունաճագ իմիշ.

Ռէիսը վիւքէլա Մ. Կրուիչ իլէ մէթրօբօլիտ Միշէլ՝ պիր սուրէթը թէսվիյէ հուսուլինէ զայրէթ իչիւն կէչէն պազար էրթէսի կիւնիւ գրալիչանըն նէզտինէ կիթմիշլէր տիր.

Գրալիչա՝ գրալ Միլանըն թարաֆընտան վազ օլունան չէրայիթի գապուլ իթմէք իսթէմէյիփ, մամաֆիհ բօլիթիգա մէսէլէլէրինէ միւտախէլէտէն քիւլլիյէն իճթինապ իտէճէյինի, վէ գրալ Միլանըն Պէլկրատտա իգամէթ իթտիկի էսնալէրտէ քէնտիսի օրատան չէքիլէճէկինի իֆատէ ու պէյան էյլէմիշ տիր.

Միւշարիւլէյհանըն կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ օղլու գրալ Ալէքսանտրա կէօնտէրտիկի մէքթուպըն պու կիւնէ գատար ճէվապը վէրիլմէմիշ տիր. Հէյէթը նիյապէթ ազասընտան Ժէնէրալ Վէլիմարգօվիչ տախի էսնայը մէզքիւրտէ գրալիչանըն նէզտինէ կիտիպ քէնտիսիյլէ ուզուն միւտտէթ կէօրիւշմիւշ տիր.

* *

Գրալիչա Նաթալի՝ սէրայը գրալի ճիվարընտա պիր գօնագ սաթըն ալմըշ տըր. Միւշարիւլէյհանըն կէչիփ իգամէթ իտէճէյի կէօրիւնէն պիր սէրայ սուրաթ ճիվար գարագօլլարտաքի նէօպէթճիլէր՝ միւշարիւլէյհայա սէլամ տուրմագտան մէն իտիլմիշլէր տիր.

* *

Պէլկրատտան Թայմս կազէթասընա պիր մէքթուպտան նագլէն Մ. Քիւփէլինին(?) պէյանընա կէօրէ, գրալիչա Նաթալինին հուգուգունը միւտաֆաա իչիւն էքսէր ազասը գատընլար վէ կէնճ գըզլարտան միւրէքքէպ օլարագ Պէլկրատտա պիր գօմիթէ թէշքիլ օլունմուշ, մէզքիւր գօմիթէ Սըրպիստանըն սապըգ Սօֆիա սէֆիրինին զէվճէսի Մատամ Տանիչին խանէսինտէ պիրինճի տէֆա օլարագ իճթիմա իթմիշ, վէ պունտա Ժէնէրալ Հօրվաթօվիչ, Ժէնէրալ Լէշանին, բիսգօբօս Նիգանօր, պաշբահիւ Բալօվիչ վէ տիկէր բէք չօգ զէվաթը միւթէպէրէ տախի հազըր պուլունմուշլար տըր.

Մէզքիւր գօմիթէ՝ գրալ Միլանա պիր թէլէկրաֆ չէքիլմէսինէ, վալիտէսի գրալիչա Նաթալիյի մէմլէքէթինէ լայըգ պիր սուրէթտէ սէրայտա գապուլ իթմէսի իչիւն մախսուսէ գրալ Ալէքսանտրա միւսաատէ իթմէսինի թալէպ էյլէմէյէ գարար վէրմիշ, վէ թէլէկրաֆը տախի կէօնտէրմիշ իսէ տէ, թէլէկրաֆ միւտիրի՝ պու խուսուսա թէլէկրաֆլարըն չէքիլէմէյէճէյինի միւպէյյին պիր թէզքէրէ իլէ պէրապէր մէզքիւր թէլէկրաֆը սահիպլէրինէ Մ. Տանիչէ կէրի կէօնտէրմիշ տիր.

——

Չէթինէտէն իշար օլունտըղընա կէօրէ, Տէրսաատէթ Գարատաղ մասլահաթկիւզարը սապըգ Մ. Վուգօվիչ՝ թէտավիսի նագապիլ պիր խասթալըղա տութուլմուշ օլան Մ. Բասօնիչին յէրինէ Գարատաղ խարիճիյէ նէզարէթինէ նասպ ու թայյին օլունմուշ տըր.

——

Ռոմատա նէշր օլունան Րիֆօրմա նամ նիմ րէսմի կազէթա՝ քէնտի մուխպիրլէրինտէն ալտըղը մէքթուպլարա վէ Իթալիա հիւքիւմէթինէ կէօնտէրիլէն րաբօրթօլարա իսթինատէն, Սուրիա, Թունուզ, Եունան, Տէրսաատէթ, վէլհասըլ Աքտէնիզ Շարգտա պուլունան վէ Իթալիան գօնսօլօսլարըն թահթը հիմայէսինտէ պուլունան Իթալիան ճիմաաթի մէքթէպլէրինէ 18000 չաքիրտ տէվամ իթմէքտէ օլտուղունը պէյանիլա, րըգգաթը մէմնունիյէթ իտէյօր.

——

Բէթէրսպուրկտան եազըլտըղընա կէօրէ, Ռուսիա իմբէրաթօրունուն ամուճազատէսի կրանտիւք Միխայիլ Միխայլօվիչին Ժէնէրալ Իգնաթիէֆին գըզը իլէ իզտիվաճը մուգաատտէմ օլուպ, հալ պու քի Ռուսիա խանէտանը իմբէրաթօրիսինէ մէնսուպ պուլունան զէվաթըն պիր հիւքիւմտար խանէտանընտա մէնսուպ օլմայան գատընլար իլէ Ռուսիատա ագտը իզտիվաճ էյլէմէլէրի մէմնու օլտուղընտան, կրանտիւք Միխայիլ իլէ գօնթէս Իգնաթիէֆ Բարիզէ կիտէրէք օրատա մէզքիւրտէ ագտը իզտիվաճ իտէճէքլէր իմիշ.

——

Վիէննատան եազըլտըղընա կէօրէ, կէչէն բէնճշէնպիհ կէճէսի տախիլիյէ նէզարէթի տաիրէսինտէ ռէիսը վիւքէլա գօնթ Թաաֆէնին զէվճէսի գօնթէս Լուիզ Թաաֆէնին տաիրէի մախսուսասընտա աթէշ զուհուր իտէրէք, հէր նէ գատար պաստըրըլմասընա ֆէվգէլատէ չալըշըլմըշ իսէ տէ, միւշարիւլէյհանըն խաթագ օտասը թէմամէն միւհտէրէգ օլմուշտուր.

——

Ամէրիգատա Լուիզիան էյալէթինտէ Մ. Բօլ նամընտա պիր կազէթա միւհարրիրիյլէ միւթէպէրանտէն Մ. Մագ Աբէթին նամընտա պիրի պէյնինտէ տիւէլլօ վուգու պուլուպ, հէր իքիսի տէ ալտըղը եարալարտան վէֆաթ իթմիշլէր տիր.

——

Լօնտրատան Ամէրիգայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէն Օշէն(?) նամ վափօրտա չէհրը մէզքիւրտէն պիր եանգըն զուհուրա կէլմիշ օլուպ, էմանի րաճտէ եօլճուլարտան էքսէրինին աղչէլէրիյլէ զիգըմէթ էշեալարընը չալըփ(?) սօնրա կէմիլէ(?) պիր սահիլա պինէրէք, վափօրտան ֆիրար իթմիշլէր տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ալէմանիա սէֆիրի Մ. տը Րատօվից՝ էվվէլքի կիւն հուզուրը հազրէթը Շէհրիյարիյէ գապուլ պույուրուլմուշ տըր.

—Բէթէրսպուրկ սէֆիրը ճէնապը Հիւսէյին Հիւսնի բաշա հազրէթլէրինէ իքրամէն էվվէլքի ագշամ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ քէշիտէ գըլընան զիյաֆէթտէ, Խարիճիյէ նազըրը Սաիտ բաշա հազրէթլէրի իլէ Մապէյն քեաթիպլէրինտէն Քեազըմ պէյ տախի մէտուէն հազըր պուլունմուշլար տըր.

Հիւսէյին Հիւսնի բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն Մապէյնէ ազիմէթլէ, իլթիֆաթը հազրէթը Բատիշահիյէ նայիլ օլմուշ, վէ պու կիւնքի թէվճիհաթ ճէվէլիյինտէ օգունաճաղը վէճհլէ, քէնտիսինէ 1ինճի րիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանը իհսան պույուրուլմուշ տըր.

—Եազտըղըմըզ վէճհլէ, Պանգը Օսմանինին եէնի միւտիրի ումումիսի Սըր Էտկար Վինսընթ՝ րէֆագաթընտա Պանգը մէզքիւր քեթխիւտասը Ֆօլց Անթուան էֆէնտի պուլունտըղը հալտէ տիւն Մապէյնէ ազիմէթ իտիպ, գուրէնայի սանի հաճի Ալի պէյ հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տըր. Մումայիլէյհ՝ պատէհու Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատրազամ վէ Խարիճիյէ վէ Տախիլիյէ նազըրլարը բաշալար հազարաթընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր.

Սըր Էտկար Վինսընթ՝ տիւն էօյլէյին Պանգը Օսմանիյէ ազիմէթլէ, ումուրը մէմուրէսինէ պէտ վէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ տիր.

—Պէօյիւքտէրէտէ քեային Պէլճիգա սէֆարէթխանէսինտէ տիւն ագշամ հէյէթը սուֆէրայա իքրամէն պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլընմըշ տըր.

—Բարիզտէ նէշր օլընան Նուվէլ(?) կազէթասընըն մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլի մահզը մէմնուիյէթէ ալընմըշ տըր.

—Ատլիյէ միւսթէշարը Վահան էֆ. հազրէթլէրինին՝ պիր գաչ կիւնտէն պէրու տուչար օլտուգլարը նամիզաճըգտան պու քէրրէ քեսպը աֆիյէթ իտէրէք տիւնտէն իթիպարէն մագամը մէմուրիյէթլէրինի թէշրիֆէ պաշլատըգլարը մաալմէմնունիյէ խապէր ալընմըշ տըր.

—Վան վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆիյէսի միւտտաիի ումումիսի Ալի Եավէր պէյ՝ էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

—Մէճլիսը Մալիյէ ազասընտան Տէրսաատէթ թէվարիը մալիյէ միւֆէթթիշի Մէհտի էֆ. հազրէթլէրի՝ պու քէրրէ Շէհր էմանէթինին մուամէլաթ վէ հիսապաթընըն թէֆթիշ ու թէտգիգինէ պաշլամըշ տըր.

—Մըսըրտա իտխալ օլընան Օսմանլը թիւթիւնլէրինտէն ալընան 5 ղրշ. րէֆթիյէ րուսումընըն 1 ղրշ. ա թէնզիլի հագգընտա սուտուր իտէն իրատէի Սէնիյէտէն տօլայը արզը շիւքրան վէ մահմիտէթի հավի օլարագ Իսքէնտէրիյէտէ մուգիմ ումում Օսմանլը թիւճճարլարը թարաֆընտան պու կիւնքի Թիւրքչէ պիր թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր.

Ալընան մալիւմաթա կէօրէ, պու մատտէնին Տէրսաատէթ թէվարիը ախտէսինճէ մուամէլէի լազըմէի րէճամիյէսի իճրա օլունմագտա օլուպ, խիթամընտա թէնզիլը մէզքիւր մէվգիի իճրայէ վազ օլընաճագ տըր.

—Իզմիր-Այտըն շիմէնտիֆէր գումբանեասը թարաֆընտան պու քէրրէ Տէնիզլիտէն Տէնէիրէ գատար թէմտիտ իտիլէն խաթթըն էմրը ինշասընտա գարարկիր օլան շարթլարըն թէմամըյլա իֆա իտիլիփ իտիլմէտիկինի թէֆթիշ իթմէք վէ րէսմը քիւշատը հազըր պուլունմագ իւզրէ Նաֆիա նէզարէթինճէ թէյին օլունան գօմիսիօն մախսուս՝ տիւն Իզմիրէ միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր.

—Էվվէլքի կէճէ սաաթ 8 րատտէլէրինտէ Սամաթիյատա Պազար Սէրաքէրինին արգա ճիհէթինտէ Թագվիմխանէ ճատտէսինտէ պիր էվին աշճըլըգ գուլլիպէսինտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, եալընըզ մէզքիւր գուլիպէ միւնհատիմ օլմուշ տըր.

—Հինտ բրէնսլէրինտէն Լահօրտա սաքին պուլունան Ալի Խան Սահիպ հազրէթլէրի՝ մայէթինտէ թէալլուգաթընտան 5 գաթ պուլունտըղը հալտէ պու քէրրէ Լօնտրա, Պէրլին, Բարիզ վէ Վիէննա թարիգիյլէ Տէրսաատէթէ կէլէրէք Ախթէր կազէթասընըն սահիպը իմթիյազը Թահիր էֆէնտինին խանէսինէ միւսաֆիր օլմուշ տըր.

—Տիւն Պէյօղլունտա Զուգուր-Պօսթանտա Մ. Ժ...նին խանէսինէ իւսթիւ պաշը թէմիզ բաք պիր չապգալը կիրիպ, քիրա իլէ օտա թութաճաղընը պիլտիրէյան խանէյի կէզմէյէ պաշլամըշ վէ նիհայէթ խանէ սահիպէսինին օտասընը տախի կէզտիքտէն սօնրա չըքըպ կիթմիշտիր. Մ. Ժ...՝ պիրազ սօնրա օտասընը կէօզտէն կէչիրտիքտէ, մէրգում չապգալընըն՝ քէնտի պիր ալթուն սաաթըյլա գօրտօնընը չալմըշ օլտուղընը կէօրմիւշ տիր.

—Մէէգունէն Վիէննատա պուլունան Ավսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիսին պու հաֆթա Տէրսաատէթէ ավտէթ իտէճէկի խապէր ալընմըշտըր.

—Տիրքէթը Խայրիյէնին 14 նումէրօլը վափօրը՝ տիւն սաաթ 5՝տէ Իւսկիւտար իսքէլէսինէ իճրա իտէր իքէն Գըզ գուլէսի աչըգլարընտա մաքինասը սագաթլանըփ, օրատա էերտէ գալմըշ, վէ մուախխարէն քէօբրիւտէն հարէքէթ իտէն 11 նումէրօլը վափօր՝ մէզքիւր վափօրը եէտէյինէ պաղլայըփ քէօբրիւյէ կէթիրմիշտիր.

—Սալթանաթը Սէնիյէնին Եալթա չէհպէնտէրի Պահիր պէյ իլէ, Մարսիլեա չէհպէնտէրի Մավրօէնի պէյ՝ տիւն մահալը մէմուրիյէթլէրինէ կիթմիշլէր տիր.

—Տիւն Կօնեա գարիյէսինտէն մէյվէ խուքիւ իլէ Տէրսաատէթէ կէլմէքտէ օլան 3 չիֆթէ պիր գայըգ Տարըճա էօնիւնտէ թայֆա օթուրարագ ղարգ օլմուշ տըր.

—Մէէգունըն Լօնտրայա կիթմիշ օլան Պանգը Օսմանինին Պրուսա շիւպէսի միւտիրի Մ. Շիւմպէրկէր՝ էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլուպ, գարիպէն մահալը մէմուրիյէթինէ կիտէճէք տիր.

—Մարսիլեատան իշար օլընտըղընա կէօրէ, ախիրէն Իսքէնտէրիյէտէն Մարսիլեայա կիտէն վափօրլար՝ չէհրը մէզքիւրէ սաղ օլարագ 96000 պըլըտըրճըն կէօթիւրմիւշլէր տիր.

—Մաթպաամըզա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Իզմիտ սաքինլէրինտէն վէ գունտուրաճը էսնաֆընտան Պրուսալը Կարապետ նամ չախս՝ կէչէն ճումաա էրթէսի կէճէսի սաաթ 4տէ սէրխօշ օլտըղը հալտէ, պիր գաչ կիւնտէն պէրու միւսաֆիր պուլունտըղը գայնը Պրուսալը սըվաճը Կարապետին խանէսինէ ավտէթ իտիպ մէրգում իլէ գավկայա պաշլատըղընտան, սըվաճը Կարապետին զէվճէսի Մարիամ՝ քէնտիսինի գարըշըլայըփ թէսքինէ չալըշտըղը սըրատա, մէրգում գունտուրաճը Կարապետ՝ պիր գամա տահա տուչարը հիտտէթ օլուփ պիչարէ գատընը իքի եէրինտէն գամա իլէ վուրուփ աղըրճա մէճրուհ իթմիշ վէ քէնտիսի ֆիրար էյլէմիշ տիր. Մէզպուրէ գատըն՝ էվվէլքի սապահ ալտըղը եարալարտան միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր.

Մէրգումէ Մարիամ՝ Գումգաբուտա Թաշճեան Կարապետ աղանըն քէրիմէսի օլուպ 20 եաշլարընտա վէ համիլէ պուլունմագտա իմիշ.

Գաթիլ գունտուրաճը Կարապետ՝ ախիրէն Գալաթա սէրայընտան իքի տէֆա ֆիրար իթմիշ վէ եագայը եէնիտէն էլէ վէրմիշ օլան սարիգը մէշհուր Պրուսալը Գրիգորըն գայնը իմիշ.

—Սամաթիա ճիվարընտա Միրախօրտա Թրամվայ ճատտէսինտէ քեային Րում քիլիսէսինին իթթիսալինտէ Լազարինին գարուսը էօնիւնտէ տիւն սապահ պիր զէնպիլ տէրունինտէ 3 հաֆթալըգ պիր չօճուգ պըրագըլմըշ վէ իւզէրինտէն չըգան պիր թէզքէրէտէ չօճուղըն Րում օլտըղը պիլտիրիլմիշ օլմաղլա, մէզքիւր քիլիսէյէ թէսլիմ օլընմըշ տըր.

— Ռուսիատա Րիւսթօֆ չէհրի չէհպէնտէրի Ալի Րիզա պէյ՝ տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

—Եէտիգուլէ խարիճինտէ վագը պասմախանէ ամէլէսինտէն 25 եաշընտա Արապկիրլի Հասան՝ կէչէն պազար էրթէսի կիւնիւ չալըշտըղը պիր [illegible] ... աղըրճա մէճրուհ օլմուշ վէ էրթէսի կիւն [illegible] վէֆաթ իթմիշ տիր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

Սօֆիա 9 հօկտ.

Բրէնս Ֆէրտինանտ՝ րէֆագաթընտա մայէթ մէմուրինինտէն պիր չօգլարը օլտըղը հալտէ տիւն ագշամ Շարգ սիւրաթ գաթարըյլա վալիտէսի բրէնսէս Գլէմանթինին իգամէթկեահը օլան Էպէնթալա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի. Միւշարիւլէյհ թէպտիլէն սէյահաթ իտիյօր.

Բրէնսը միւշարիւլէյհ թարաֆընտան նէշր օլընան պիր պէյաննամէ իլէ, րէիսը վիւքէլա Մ. Սթամպուլօֆ՝ Գանունը էսասինին 19ընճը մատտէսի աքքեամընճա էմարէթ գայմագամը թային օլընմըշ տըր. Բրէնսին միւտտէթը ղայպուպէթի՝ 15 կիւն գատար օլաճագ տըր.

Պէրլին 9 հօկտ.

Չարըն Պէրլինտէ իգամէթի իչիւն ամթիտէքի բրօկրամ թային օլընմըշ տըր.

Ճումաա կիւնիւ սաաթ 6տա իմբէրաթօր իմբէրաթօրի տախլինտէ քեային Պէյազ սալօնտա րէսմի զիյաֆէթ վէրիլէճէք, վէ աքշամ մէզքիւր աքշամըն սաաթ 8տէ Օբէրա թէաթրօսընտա վէրիլէճէք օյունտա հազըր պուլունըլաճագ տըր. Ճումաա էրթէսի կիւնիւ ավ իչիւն Լէցինկէնէ կիտիլէճէք. Բազար կիւնիւ Չարըն ֆախրի գօմանտան օլտըղը «իմբէրաթօր Ալէքսանտր» նամ ալայըն գապլթանըյլա գահվալթը իտիլէճէք տիր.

Չար՝ բազար աքշամը Բէթէրսպուրկա միւթէվէճճիհէն Պէրլինտէն հարէքէթ իտէճէք տիր.

Գօբէնհակ 9 հօկտ.

Չար՝ եարըն (տիւն) սապահ Տէրժավա(?) վափօրընա րաքիպէն վէ Քիէլէ միւթէվէճճիհէն պուրատան հարէքէթ իտէճէք տիր.

Բարիզ 9 հօկտ.

Մ. Գլէմանսօ՝ միւնթէխիպլէրինէ պիր թէշէքքիւրնամէ կէօնտէրէրէք, ճիւմհուրիյէթին էսասը՝ ատալէթը մէտէնիյէնին թէվէսսիւինտէն իպարէթ օլտըղընը իշար ու պէյան իթմիշ տիր.

Լօնտրա 9 հօկտ.

Կլատսթօնըն թարաֆտարանընտան Մօրթօն՝ Բէթէրպօրոուկ տաիրէի ինթիխապիյէսինտէն իթթիհատըբէրվէրան նամզէտինէ վէրիլէն 1692 րէյէ գարշը 1893 րէյ իլէ Բարլամէնթօյա ազա ինթիխապ օլընմըշ տըր.

(Աժանս Օրէանթալ)

Պէրլին 10 հօկտ.

Ռուսիա խանէտանը իմբէրաթօրիսի նազըրը իլէ իմբէրաթօրըն մայէթը ասքէրիսի ումումի գօմանտանը՝ պուրայա վասըլ օլտուլար. Չար՝ եարըն Քիէլտէն պուրայա միւվասէլէթ իտէճէք տիր.

Պրիւքսէլ 10 հօկտ.

Պէլճիգա հիւքիւմէթի՝ Մէնլիխէր նէվինտէն օլուպ ախիրէն Մավզէր ուսուլի իւզրէ թէպտիլ վէ իգմալ իտիլէն թիւֆէնքլէրին Պէլճիգա ասքէրի թարաֆընտան գուլլանըլմասընա գարար վէրմիշ տիր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ թէմամըյլա քէսպը սըհհէթ ու աֆիյէթ իթմիշ օլտուղընտան, տիւն եէնէ Բաթրիգխանէյէ կէլէրէք, աքշամա գատար մէսալիը միւխթէլիֆէնին րուեէթ ու թէսվիյէսիյլէ մէշղուլ օլմուշ տըր.

——

Մէամուլաթա կէօրէ, Բաթրիգ վէքիլի Իւթիւճեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ՝ քէնտիսինին տախի Իզմիր Առաջնորդըղընա նամզէտ կէօսթէրիլտիկինի կէրէք Իզմիրտէն եազըլան խուսուսի մէքթուպլարտան վէ կէրէք կազէթալարտա միւնտէրիճ Իզմիր մէքթուպլարը միւհթէվիյաթընտան խիսսիյաբ իթմէքլէ, մահալլի Պատրիարքական Փոխանորդ Այվազեան Գեր. Տ. Յովսէփ վարդապետէ պիր մէքթուպ էրսալ իտէրէք, պու կիւնլէրտէ բէք զիյատէ զաաֆիյէթէ տուչար օլտըղընը վէ Առաջնորդլըղ մէմուրիյէթի տէրուհտէ իթմէքէ մուգթէտիր օլամատըղընը տէրմիյան իլէ, Իզմիր Առաջնորդըլըղը մէսէլէսինտէ քէնտի իսմինին յատ ու թիզքեար օլունմամասընը րէճա վէ թալէպ իթմիշ տիր.

——

Հօկտեմբերին 1ինճի Վարագա Խաչըն բազար կիւնիւ Նազարէթեան Արժ. Տ. Սահակ վարդապետին Գարաքէօյտէքի Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ Գուտտասը Շէրիֆ թագտիս իտէճէկի՝ քիլիսէի մէզքիւր խնամակալութիւնը թարաֆընտան իլան օլընըր.

——

Հալէպ Առաջնորդը Կէօմիւքճեան Գեր. Տ. Մովսէս վարդապետ պու քէրրէ մէմուրիյէթը մէզքիւրէտէն իսթիֆա իթմիշ տիր.

——

Արմաշ վանքընըն Իտարէ մէմուրը ումումիսի Բարթողիմէոսեան Գեր. Տ. Ներսէս վարդապետ պու հաֆթա Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր.

——

Գարամանեան Լեւոն պէյ պատէմա Բարիզտէ իգամէթ իթմէք իւզրէ կէչէն հաֆթա Տէրսաատէթտէն օ թարաֆա հարէքէթ իթմիշ տիր.

——

Իզմիրտէն թարաֆըմըզա եազըլտըղընա կէօրէ, կէրէք Նէֆսը Իզմիր վէ կէրէք էթրաֆ գարիյէլէրի Երեսփոխանլարընա կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ իրսալ ու թէվդի օլընան յավէթնամէլէր միւճիպինճէ, Իզմիր Գաւառ. Երեսփ. Ընդհ. Ժողովը՝ կէլէճէք հօկտեմբերին 8ինճի բազար կիւնիւ սաաթ 4տէ Իզմիրին Ս. Աստուածածին քիլիսէսինտէ ագտի ինթիխապ իտէճէք տիր.

Գուրտպէլէնկ գարիյէսինին բաբազ վէ Թաղ. խորհուրդ վէ Հոգաբարձութիւն հէյէթլէրի իլէ էհալիսի թարաֆընտան 450 իմզալը պիր մահզար պու քէրրէ Իզմիրէ վիւրուտ իթմիշ, վէ պունտա Առաջնորդ Յովակիմեան Գեր. Տ. Ստեփաննոս Սրբազանըն իսթիֆասը գապուլ օլընմամասը թալէպ իտիլմիշ տիր.

Քէզալիք Գընճըլար քէօյինտէն վէ Ատաբազարըն Ս. Լուսաւորիչ Թաղընտան Իզմիրէ վիւրուտ իտէն միւթէատտիտ իմզալը մահզարլէր տախի մումայիլէյհ Առաջնորդըն իպգասընը թալէպ իտիյօրլար.

Քէզա Իզմիրտէ, Ատաբազարըն Ս. Կարապետ Թաղընտա, Կէյվէ Օրթաքէօյինտէ, Պաղչէճիքտէ, Եալվաճտա, Բազարքէօյի վէ Գարամիւսալ ճիվարլարընտա տախի պու մէալտէ մահզարլէր հազըրլանմագտա իմիշ.

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

Կազէթամըզտա թէֆրիգա սուրէթիյլէ նէշր իտիլմէքտէ օլան վէ Լիմօնճեան Քէրովբէ էֆ.նին էսէրը գըմէթլի պուլունան ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ նամ էրմէնիճէ րօմանըն պիրինճի գըսմը՝ ճիլտլէնմիշ օլարագ կէրէք մաթպաամըզտա վէ կէրէք Պաղչէ գաբուսընտա սուճու Պօղոս վէ Յակոբ աղալարըն քիւթիւբխանէլէրինտէ վէ սաիր քիթապճըլարտա $7\frac{1}{2}$ ղրշ. ֆիաթլա ֆիւրուխթ իտիլմէքտէ օլտուղը իլան օլունըր.

ԻԼԱՆ

Սթամպօլ իչին մէքթէպլէրտէ վէ էվլէրտէ գանաաթլը պիր մաաշլա տէրս վէրմէք իւզրէ Օսմանլը, Էրմէնի վէ Ֆրանսըզ լիսանլարընա վէ իւլիւմը րիյազիյէյէ աշինա պիր հոճայա լիւզում օլան զէվաթըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր.

10—2

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ

Սէկոււրիտ․․․ գումբանեալարը վէ աճէնթէլէր․
Սէկոււրիտ․․․ գումբանեալարը վէ միւշթէրիլէր

Զ․ (1)

ՍՕՆ ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐ ՎԷ ՍՕՆ ՃԷՎԱՊԼԱՐԸՄԸԶ

Իշթէ ալտըղըմըզ տիկէր պիր մէքթուպ տահա քի՝ սիկուրթա աճէնթէլէրինին աճվալի հագգընտա հագըգաթէն զարիպ մալիւմաթը հավի տիր․ պու մալիւմաթ պիզիմ թահգըգաթըմըզա թէմամըյլա թէվաֆուգ իթտիկի ճիհէթլէ օգույանլարըմըզ՝ սըհհէթինէ իթիմատ իտէպիլիրլէր․

Մուհլիս էֆէնտի․

Պիր ազ վագըթտան պէրու ճէրիտէի միւթէպէրէնիզտէ բիացամըզըն սիկուրթա գումբանեալարը վէ անլէրին աճէնթէլէրի հագգընտա նէշր իթմէքտէ օլտըղընըզ պէնտլէր էհամիյէթին մէմնունիյէթինի մուճիպ օլմագտա իսէ տէ, պու պէնտլէրին պազը միւհթաճը իյզահ նօգթալարը կէօրիւլտիւկիւնտէն, էհէր թէնսիպ պույրըլըր իսէ, իշպու մէգալէի աճիզիյի ճէրիտէի միւթէպէրէնիզտէ նէշրէ հիմմէթ պույուրմանըզը արզու իտէրիմ․

Մէզքիւր պէնտլէրին հէր պիր նօգթասընտան այրը այրը պահս իթմէք միւմքին օլմատըղընտան, պէնտէնիզ եալընըզ բիացամըզ աճէնթէլէրինին կիւլիւշլէրինի, վէ պիր եանկըն եախօտ պիր գազա զուհուրինտէ միւշթէրիլէրին թէսատիւֆ իթտիկի կիւճլիւքլէրին պաշըճա սէպէպլէրինի պէյան իտէճէյիմ․

Եվվէլա շունը պիլմէլի տիր քի, պիր գումբանեա պիր բիացատա պիր աճէնթէ թայինինէ գալգըշըր իսէ, քէֆալէթ, րէֆէրանս վէ տիկէր հէր տիւրլիւ թէէմինաթը ալմայընճա, վէքեալէթինի գօլայճա աճէնթէնին էլինէ թէսլիմ իթմէզ(2)․ եոգսա էհէր պու կիւնէ գատար բիացամըզտան գումբանեալարա միւրաճաաթ իտէնլէրին ճիւմլէսի՝ աճէնթէ օլմայա մուվաֆֆագ օլա իտիլէր, տէյէպպիւրիմ քի սիկուրթա օլընմաճագ պիր էվ իքի գումբանեա իսապէթ իտէճէք իտի․ Հալթա պու կիւն բիացամըզտա գումբանեա չօգ օլտըղընտան, պունլարըն աճէնթէլէրինին պիրպիրլէրի իլէ ջօլան րէգապէթինտէն տիր քի՝ միւշթէրիլէր տահա կիւճլիւքլէրէ թէսատիւֆ իտիյօր․ զիրա պիր աճէնթէ գումբանեայը ալըղը անտէ, հէման մազարայը պէօյիւթմէկէ, վէ մազարասընտա պիր եազըճըյ օրթատա տօլաշմայա պիր մէմուր, վէ էլինտէն կէլտիկի գատար տէլլալ պուլընտըրմաղա մէճպուր տըր․

Զիրա աճէնթէնին քեարը եալընըզ թօբլատըղը հասըլաթտան ալաճաղը 100տէ 15 վէ եա 20 գօմիսիօն տըր․ վէ խուսուսի հէր մէսարիֆ տէ պունտան չըգաճագ տըր․ Օրթատա տօլաշան մէմուրա 3 վէ եա նիհայէթ 4 լիրա այլըգ վէրիր․ վէ օ մէմուրտան իշ վէ հասըլաթ պէքլէր․ վէ մէրգումա մաաշըն տան մաատա, եարտըղը իշտէն 100տէ 5 վէրէճէկինի տէ վաատ իտէր․ զաթէն պու սիկուրթա իշի պէօյիւք պէօյիւք լաֆլար, միլէօնլար իլէ լիրալար, վէ զայէթ ճէլպ իտիճի կէօսթէրիշ իլէ տէօնէպիլիր պիր իշ օլուպ, չօգ տէֆա աճէնթէ էֆէնտիլէր վէ հաթթա էն ատի մէմուրը պիլէ քէնտիլէրինի օ միլէօնլարըն սահիպի զանն իտէրէք պունլարը օլ գատար պէօյիւր քի քէնտիլէրի իլէ գօնըշմաղ ատէթա քիւլֆէթ հիւքմինի ալըր․ վէ սիզին տէտիկինիզ կիպի 2-300 ղրշ․ մաաշլը օտա ուշագլըղընտան կէլմիշ, վէ օն լիրայը պիր եէրտէ կէօրմէմիշ պիր աճէնթէ, եախօտ մէմուր, հէր քէսին քէնտի չարըգթանլըգլարընա գանտըգլարընը կէօրիւր իսէ՝ քէնտիսի տէ թէաճճիւպ իտէր․

Պունլարը իյզահ իտէրէք սէօզիւմիւզէ տէվամ իտէլիմ․ պիր էվ սահիպի 500 լիրա գըյմէթինտէ պիր էվինի 400 լիրայա սիկուրթա իթտիրմէք իչիւն պիր աճէնթէյէ —վէ էքսէր տէֆա պիր մէմուր վէ եա պիր տէլլալա— միւրաճաաթ իտէր․ մէմուր, վէ եա տէլլալ իսէ՝ «սատա՛մ սէնտէ․ էվին 500 էտէր իքէն, նիչիւն 400է սիկուրթա իթտիրիյօրսըն․ պու ազըլ տէյիլ տիր․ 600 լիրայա եար քի, պարի եանար իսէ եինէ եարտըրապիլէսին» տիյէրէք պիշարէյի գանտըրըր․ զիրա 400 լիրանըն իւճրէթի 2 լիրա իքէն՝ 600 լիրանընքի 3 լիրա տըր․ վէ մէմուր տա 10 ղրշ․ գօմիսիօն եէրինէ 15 ղրշ․ ալաճագ տըր․ պունընլա պէրապէր շունը տա իթիրաֆ իտէլիմ քի՝ պու ատամըն տա պէօյլէ եարմայա հագգը վար տըր․ զիրա այըղը իտարէ իթմէզ, թէմիզ կիյէճէք թէմիզ եէյէճէք, էյհասըլ քէնտիսինի բարալը կէօսթէրէճէք տիր քի, հէր քէս սէօզիւնէ էհէմմիյէթ վէրսին, իշ թէքլիֆ իթսին, վէ հասըլաթ զիյատէ օլարագ զիյատէ գօմիսիօն ալըպ կէչինէպիլսին․ պիր տէ պու սըրատա պիր եանկըն վուգուհ իտէր, վէ 600 լիրայա սիկուրթա իտիլմիշ օլան 500 լիրալըգ էվ եանար․ աճէնթէ քէշֆ իթտիրիր վէ 500 լիրատան զիյատէ վէրմէք իսթէմէզ․ պիր մարագա տըր չըգար․ իշթէ զուհուր իտէն կիւճլիւքլէրին սէպէպլէրինտէն պիրի․

Պիր տէ շիմտի բիացամըզտա պիր ֆէնթէզալը վար տըր․ Ինկիլիզ գումբանեալարընըն աճէնթէլէրի՝ էվվէլինտէն պէրու բիացամըզտա պիր թարիֆա թախսիս իթմիշ օլտըգլարընտան, պունտան շաշմազլար․ լաքին Ինկիլիզ օլմայան գումբանեալարըն թարիֆասը եօգ տըր․ իսթէտիքլէրի ֆիյաթա եարարլար․ եարմազ իսէ՝ իշի զայի իտէր, հասըլաթ օլմազ մէսարիֆ գարանլըգ․ (պըրագըրըմ քի օնուն տա չարէսինի պուլըրլար եա՛․) օնուն իչիւն օլապիլտիկի գատար ֆիյաթլարը գըրարլար․ տիկէր թարաֆտան պիրպիրլէրինին իթիպարընը գըրմաղա չալըշըրլար․ պիրպիրլէրինին քէշինէ տօլաշըրլար, վէ հաթթա պիրպիրլէրինին գուսուրընը մէյտանա գօյմաղ իչիւն գումբանեալարա պիր թագըմ խաֆիյէ վէ իմզասըզ մէքթուպլար եօլլարլար․ գումբանեա տա թապիի կէօզիւնէ աչար․ հէր հալտէ աճէնթէլէրինին եազտըգլարընա գանմազ վէ ինանմազ ատէթլէրի իքէն, եօլու տէյիշտիրիրլէր, թահգիգաթ չըգարըրլար, քէշֆ իսթէրլէր, սիկուրթա իշինի չէյ մալ իսէ տէֆթէր, ֆաթուրա, կէօզիւք բուսուլասը իսթէրլէր․ միւշթէրի պունլարըն թէտարիքինէ կիւճլիւք չէքէր, գումբանեանըն յանը թագիպինտէն իմթինա իտէր․ միւշթէրիլէրի բարայը ալամազ, գումբանեանըն արթը բարա վէրմէզ չըգար․ պունլար սէպէպի իսէ պազը աճէնթէլէրի պիրպիրլէրինէ գարշը օլան խուսումէթի վէ պիրպիրլէրինին իշինի պօզմագ համէսի տիր քի, պունա եալընըզ միւշթէրիլէրի գուրպան կիտէր․ Պիր աճէնթէ քէնտի միւշթէրիսինէ գօլայլըգ վէրմէք իսթէտիքի պիր գօրգար․ զիրա արգասընտան գումբանեասընա մէքթուպ եազըլըր․

Իշթէ բիացամըզտա պազը աճէնթէլէրին ճէրէյան իթտիրտիկի սիկուրթա մուամէլաթը պու սուրէթլէ օլուպ, պունլար քէնտի արալարընտա պիր իթթիֆագ հասըլ իթմէսէլէր, (նասըլ քի տիկէր պազը բիացալարտա մէվճուտ տըր) վէ պիրպիրլէրինին խուսումէթլէրինի գալտըրսալար, պիրպիրլէրինի պօզմագտան վազ կէչսէլէր, միւշթէրիլէր պիր գազա զուհուրինտէ, պարալարընը ալմաղա գօլայ չէքմէզլէր․ վէ պու էմնիյէթ մուգապիլինտէ օլ գատար գուրթուլուրլար․ եոգսա պու րէգապէթ պէօյլէ տէվամ իտէճէք, վէ աճէնթէլէր պէյնինտէ պիրպիրլէրինի տիւշիւրմէք արզուսը քէսիլմէտիքճէ, հէր եանկըն վուգուհինտէ տամա նիզա էքսիք օլմայաճաղը պէտիհի տիր․

Ճէվապըմըզ

Պու մէքթուպտա պէյան օլունան պիւթիւն հալլէր մալիւմիմիզ տիր․ էկէր խուսուսիյէթէ կիրմէք իսթէսէք պու րէգապէթին հա՞նկի գումբանեալար արասընտա ճէրէյան իթտիկինի պէյան իտէպիլիր իտիք՝ պու րէգապէթ պիր գէժմանտան պէրու պիր գաչ Ինկիլիզ, վէ պիր իքի տէ Ֆրանսըզ գումբանեասը արասընտա ճէրէյան իտիյօր․ ֆագաթ սահիպը մէքթուպըն «գումբանեա միւքէմմէլէն րէֆէրանս վէ քէֆալէթ ալմայընճա՝ վէքեալէթ վէրմէզ․» սէօզիւ իլէ գումբանեալարըն՝ «աճէնթէլէրինտէն չիւպհէ էյլէտիքլէրի» հագգընտաքի պէյանաթը արասընտա միւպայէնէթ կէօրիւյօրըզ․ էկէր պիր գումբանեա՝ իմզասըզ պիր մէքթուպ իլէ աճէնթէսինտէն չիւպհէ իտէր իսէ, պու հալ կէօսթէրիր քի օ գումբանեանըն աճէնթէսինի հագգընտա էմնիյէթի բէք մաշտուտ տըր․ պու հալ տէ պէօյլէ պիր աճէնթէ իլէ միւշթէրիլէրին տէ իթթինաս էյլէմէլէրի վէ մէնսուպ օլտուգլարը գումբանեանըն թէմամըյլա էմնիյէթինի ճէլպ էյլէմիշ աճէնթէլէր արամալարը տահա զիյատէ մուվաֆըգ օլուր․

Իմզասըզ մէքթուպ եազմագ, վէ էքսարիկէլէրինէ գարշը Դ+Բ-- էյլէյէրէք «րէգապէթ» իթմէք մաատէսինէ կէլինճէ, պու տա սիկուրթա մուամէլաթընըն գըյմէթինի պիր թագըմ չօլուգ չօճուգ էլինէ տիւշմիշ օլտուղը հագգընտաքի իֆատաթըմըզը իսպաթ իտէր․ Իմզասըզ մէքթուպ եազմագ, վէ պէօյլէ մէքթուպլար իլէ «րէգապէթ» իթմէք, րէզալէթ տէյիլ տիր, ...․ վէ էկէր պիր գումբանեա պէօյլէ մէքթուպլար իլէ քէնտի աճէնթէսի հագգընտա չիւպհէ իտէր իսէ, պու հալ կէօսթէրիր քի գումբանեանըն աճէնթէ օլան զաթըն (եանի վէրտիկի րէֆէրանս վէ քէֆալէթ) էմնիյէթի վար իսէ տէ, զէհիրնա եօգ տըր․ օ տատա գումբանեանըն աճէնթէլիկի եա պէօյլէ պիր թավսիյէ, վէ եախօտ պապասընըն սէրվէթի իչիւն վէրմիշ տիր․ Փագաթ գումբանեա՝ աճէնթէնին չալըշտըղը սիկուրթա տէնիլէն չէյին ճէհլէթինի անլամամըշ օլտուղընը պէլլի իտիյօր, վէ մուամէլէսինի տէ օ սուրէթլէ իտարէ իտիյօր․

3—4 լիրա մաաշը օլուպ, միւշթէրի 500 լիրալըգ մալի 600 լիրայա սիկուրթա իթտիրմէկէ թէշվիգ իտէն մէմուրլարա կէլինճէ՝ պու տա աճէնթէլէրին՝ սիկուրթանըն էհէմմիյէթինի անլամատըգլարընը, վէ գումբանեանըն նամուսընը մուհաֆազա էյլէմէք էմրինտէքի լիւզումի թագտիր իթմէտիքլէրինի իսպաթ իտէր․

Նամուսլը պիր աճէնթէ հէման հէր կէթիրիլէն իշ իչիւն Բ-Լէ- եազըփ, բարալարը ալմաղա պագմազ․ կէթիրիլէն իշին նասըլ օլտուղընը, խանէնին սիկուրթա պէտէլի իչիւն թէքլիֆ օլընան բարա գատար գըյմէթի օլուպ օլմատըղընը, վէ թէհլիքէնին էհէմմիյէթի նէ տէրէճէտէ իտուկինի եա պիզզաթ եախօտ միւթէմէտ պիր մէմուր վասըթասըյլա թահգիգ իթէր․ (Նասըլ քի չէհրիմիզտէ պու սուրէթլէ մուամէլէ իտէն գումբանեալար տա վար տըր․) Պունը պէօյլէ իթմէյէն աճէնթէլէր՝ սիկուրթանըն լըգ տէնիլէն չէյ իլէ, ատամ ալտըմաճ արասընտաքի ֆարգը եա ... վէ եախօտ ... իթմէք օլուրլար․

∴

Իշթէ ալտըղըմըզ մէքթուպլարըն տիկէր պիր նիւմունէսի տահա․

Միւհլիս էֆէնտի,

Սիկուրթա իշլէրի հագգընտա նէշր իթտիկինիզ պէնտլէրտէ պէյան օլընան մէվատտըն քեամիլէն աճըգ հագիգաթ օլտըղընը—սիկուրթա մուամէլաթընա բէք եապընտան օլան վուգուֆըմ իթիպարիյլէ պէյան իտէպիլիրիմ․

Պիր խուսուսիյէթէ կիրմէտիկինիզ ճիհէթլէ իսմ թասրիհ իթմէտիկինիզ պէյան իտիյօրսընըզ․ Միսալա տէնիլէ պէն պիր միսալ կէօսթէրէճէյիմ․

Շէհրիմիզտէ Լ- Բ---ն- նամընտա պիր սիկուրթա գումբանեասը պուլընտըղը մալիւմ տիր․ պու գումբանեա կէչէնտէ կազէթալար վասըթասըյլա մէմլէքէթիմիզ նէշր իթտիկի, պիւթիւն գլյանլարը բէշին բէշին վէրմէքտէ օլտըղընը պէյան էյլէտի․ պու միյանտա Խարիճիյէ նէզարէթի ճէլիլէսի մէմուրինինտէն իգտիտար Ծաֆէր պէյին միւհիմ խանէսինին պէտէլի տէ վէրիլտիկի պէյան օլունմըշ իտի․ մէրգում իտա, իշի թահգիգ էյլէտիմ․ Ֆիլհագիգա Ծաֆէր պէյ բարայը ալմըշ․ ֆագաթ գումբանեանըն—քէնտի քէնտիսինի լիւզումինտէն զիյատէ մէտհ իտէն—աճէնթէսինէ սիւալ իտէրիմ քի, Ծա՞ֆէր պէյ եանկընըն եանմասընը միւթէաքիպ բարալար սայըլտը՞ մը, եոգսա մուամէլէ էվէլա պուրատաքի աճէնթէյէ, սօնրա գումբանեանըն Բարիզտէքի մէրքէզինէ, վէ նիհայէթ Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ․ Աճէնթէ լութֆէն շունը պէյան էյլէսին քի, բարա եանկընտան նէ՞ գատար զէման սօնրա վէրիլմիշ․ Ծա՞ֆէր պէյ, եանկըն եանտըգտան սօնրա հիչ պիր սէպէպ օլմատըղը հալտէ, պիր սէնէ եագըն պիր միւտտէթ պէքլէմէկէ վէ պիր չօգ միւրաճաաթլարա մէճպուր օլմա՞մըշ մը, եոգսա օլմա՞մըշ մը․ Զիրա վուգուհը հալ էկէր մալ սահիպի Ծաֆէր պէյ կիպի Ֆրանսըզճա պիլիր, հուգուգտան անլար, վէ տօղրուտան տօղրույա գօնսօլօսխանէյէ միւրաճաաթ իտէպիլիր պիր ատամ օլմասա իտի, պու իշին տահա զիյատէ ուզայաճաղը կէօրիւնիյօր․

Շիմտի կէլէլիմ Լ- Բ---ն- գումբանեասընըն տիկէր աճվալինէ․ գումբանեա 1837 սէնէսինտէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլտըղընը իլան իտիյօր․ էկէր Բարիզտէ նէշր օլընան Աքէ-- կազէթասընըն 6 Հօկտեմբեր թարիխլի նիւսխէսինին սիկուրթա էսհամը ֆիյաթընա մախսուս ճէտվէլինի աչար իսէնիզ, 1880 սէնէսինտէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլտըղընը կէօրիւրսինիզ․ գումբանեա 4,000,000 ֆր․ սէրմայէ իլան իտիյօր․ եինէ մէզքիւր կազէթատա օգույաճագլարըմըզ քի, պու սէրմայէնին անճագ 100տէ 25ի նագտէն վէրիլմիշ տիր․ եանի նագտէն մէվճուտ օլան —եախօտ մէվճուտ օլմասը լազըմ կէլէն— բարա անճագ պիր միլէօն ֆր․ տըր․ Շիմտի կէլէլիմ գումբանեանըն իշլէրինին հալինէ․ Աքէ--տէն ալտըղըմըզ թէրճէմէ իտիյօրըզ․

Հիսսէտարանա Բէրիլէն Թէմէթթիւ

1886 սէնէսինտէ	1887տէ	1888տէ
0	0	0

Աքսիոնլարըն Ֆիյաթը

0տան 0յա գատար

Պէնտէնիզ ազասընըն ֆիյաթը սըֆըրտան սըֆըրա գատար եաղըլմասը, «նէ ալան վար նէ սաթա՞ն մը» տէմէք օլտըղընը, եոգսա հիչ պիր բարա իթմէյօր մանէասընտա՞ մը իտուկինի պիլմէմ․ Ֆագաթ իւշ սէնէ իսմ իսմթէ թէմէթթիւ վէրմէմէք՝ իշլէրին բուլանըգլըղընա տէլալէթ իտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր․

Պիր տէ պու Լ- Բ---ն- գումբանեասընըն Սթամպոլտա կէլմէսինտէն շիմտիյէ գատար անճագ 2 պուչուգ սէնէ գատար պիր միւտտէթ օլտուղը հալտէ, զանն իտէրսէմ իւշ քէրրէ աճէնթէ տէյիշմիշ տիր․ Իքի պուչուգ սէնէտէ իւշ աճէնթէ տէյիշմէք՝ եա էյի պիր աճէնթէ պուլամամագ խուսուսընտա միւշքիլաթա թէսատիւֆ իթտիկինէ, եախօտ աճէնթէլէրտէն բէք ազ «րէֆէրանս» վէ սարըֆ թալէպ օլընտըղընտան սօնրա թէպտիլլէրինէ մէճպուր իյէթ հասըլ իտէր․ հէր հալտէ՝ իլք տէֆա էյի պիր աճէնթէ պուլուպ, սօնրա կէօմլէք տէյիշիր կիպի աճէնթէ թէպտիլինէ մէճպուր օլմաղ տահա միւրաճճահ իտուկի միւհթաճը իյզահ տէյիլ տիր․

Մէքթուպըմա խիթամ վէրմէզտէն էվվէլ շունու տա տէքրար իտէրիմ քի, եօգարըտաքի մալիւմաթը ալտըղըմ Աքէ-- կազէթասը՝ սիկուրթա կազէթալարընըն էն միւթէպէրի օլուպ, Լ- Բ---ն-ը գումբանեասընըն իւչ սէնէտէն պէրու թէմէթթիւ վէրմէտիկի, վէ սէրմայէսինին անճագ 100տէ 25ի նագտէն վէրիլտիկի օլտուղը, վէ էսհամընըն բիացատա օլմատըղը հագգընտաքի մալիւմաթըն եանլըշ օլմայաճաղը միւմքին տէյիլ տիր․

Էկէր Լ- Բ---ն-ին աճէնթէլէրի սօն պիլանչօյը նէշր իտէրլէր իսէ, օ տա մուամէլաթըն շիմտի պուլընտըղը հալի անլամագ իչիւն բէք ճիտտի մալիւմաթ ալըզընա խըտմէթ իտէպիլիր․

Ծէվապըմըզ

Պու մատտէ հագգընտա թարաֆըմըզտան պունտան զիյատէ պէյանը միւթալաա իթմէք զայիտ տիր․

(1) Տիւնքի նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ պէնտա պէշինճի մէգալէ օլտուղը հալտէ սէհվէն «Դ» եազըլմըշ գյատուղընը մաէլէսէֆ իթթիզար պէյան իտէրիզ․

(2) Սահիպը մէքթուպըն պու սէօզիւ սէրմայէլի վէ միւթէպէր գումբանեալար իչիւն տիր․ վէ րէֆէրանս վէ քէֆալէթէ տիգգաթ տա գումբանեանըն իթիպարընա միւթէնասիպ տիր․

Յ․ Շ․

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Տէրսաատէթ 13 գէկտ․ 1888

Մ․ Սգօթ վէ Մ․ Պօճ,

Սէֆաթը րէսմիյէմ հասէպիյլէ սիզին քիրէճ վէ սօտա իրօֆօսֆիթլի Մօրինա պալըգ եաղընը թէճրիպէ իթմէկէ վէսիլէյապ օլմամագտա իսէմ տէ, սաիր աթըպպայա թարաֆընտան վազը օլան թէճրիպէլէրտէն վէ քէզա պիզիմ խաստախանէլէրիմիզտէ պազը աթըպպայա իճրա իթտիրտիկիմ թէճրիպէլէրտէն անլաշըլըղընա կէօրէ, սիզին մէզքիւր թէրթիպինիզ խաստալար թարաֆընտան գօլայլըգլա ալընմագտա, վէ պիր խայլը գէժմանտան պէրու ֆէննը թըպպըն իշպու թէրթիպէ կէօսթէրմիշ օլտուղը պիւյիւք մուվաֆագիյէթէ միւսթահագ իթմէքտէ տիր․

Սէր Թապիպը հազրէթը Շէհրիյարի
ՏՕԳԹ․ Լ․ Լ․ ՄԱՎՐՕՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

(213)

ԳԸՋԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ
ՔԶԱՎԻՆ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ
ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Ժագ․—Գաթիլին պու ճինայէթի նէ սէպէպլէ իճրա իթտիկի պարի մալիւմ օլմո՞ւշ մը․

Ավօգաթըն տուլ գարըը ճէվապ վէրէճէք իքէն օղլու մէյտան պըրագմայըպ գուրու պիր սէս իլէ․—Անթուան Ֆօժէլ՝ քէնտի ֆաիլը միւշթէրէքլէրինտէն պիրի թարաֆընտան գաթլ օլունմըշ․

Մատամ Լապառ՝ շիտտէթլէ․—Եվլատըմ, սէօյլէտիկին սէօզլէր նէ տէրէճէ աղըր օլտուղընը պիլի՞յօրմըսըն․․․ տայըն հագգընտա պէօյլէ պիր լիսան իսթիմալ իթմէք բէք ֆէնա տըր, պիր տահա էօյլէ սէօյլէմէյէսին հա՛․․․

Օղլու․—Պէն օլանընը սէօյլէյօրըմ, վալիտէճիկիմ, սէն տէ պէնիմ գատար պիլիրսին․․․

Մատամ Լապառ․—Խայր․․․ պէնիմ էօյլէ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տըր․

Օղլու․—Պէն խատա իտէրիմ քի սէն պունը պիլիրսին վէ Թէժմիլ Բարիզ տախի սէնին կիպի պիլիր․․․ Տայըմ՝ Նամուսլը քիթապճըլըգլա պէրապէր պիր թագըմ կիզլի գարագլը սիզուլիթալար վէ ճինայէթքեարանէ մուամէլէլէր տախի իճրա իտէր իտի․․․ Բօլիս հէյէթի՝ մէրգումըն խանէսինի պասըպ իճրաի թէհարրիյաթ իտէրէք, պէյհինտէ վագը օլան իթհամաթըն եասալը օլտուղընը իսպաթ իթմիշ տիր․․․ Տայըմ գաչմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, էսնաի ֆիրարընտա, եաթագլըգ իթտիկի պիր քիթապ խըրսըզը՝ քէնտիսինի հիւքիւմէթէ ղամմազլամասընտան գօրգարագ մէրգումը գաթլ իթմիշ տիր․․․ Սէն գարնտաշըն եասընը թութույօրսըն, վալիտէճիկիմ, պէնիմ տէ սէնի օ եաստան մէն իթմէյէ հագգըմ եօգ տըր․ լաքին պէնիմ՝ նէ գօլումտա սիյահ թիւլ պազը տըր, նէ գալպիմտէ եաս ու մաթէմ վար տըր, զիրա ֆէնա եօլտա սիւլիւք իտէնլէրի պէն հիչ պիր վագթ աճըմամ վէ թէէսսիւֆ իթմէմ․․․ Անթուան Ֆօժէլ աֆվ իթմէսինի Ճէնապը Հագգ նիյազ իթտիմ․․․ պունտան զիյատէ պիր շէյ եափամամ․․․

Մատամ Լապառ․—Եվլատըմ, էմր իտէրիմ, սուս օլաճագսըն․․․ սիլըբաթէրինին գիւրը ճէմիլէնէ պու եօլտա րիայէթսիզլիքտէ պուլընմանըլ պէնի բէք ալըր պիր սուրէթտէ թահգիր իթմիշ օլույօրսըն․

Մէքթէպը րուհանի շակիրտինին իսթիհալ իթտիկի շիտտէթ վէ մէթանէթը լիսանը՝ քէնտիսինին սուրէթը զահիրտէ կէօրիւնէն զաաֆ վէ նէզաֆէթը միւնաֆի տիւշէճէկ կիպի օլմատըղընտան, Ժագ Լակարտ քէմալը տիգգաթլա մէրգում տէլիգանլըյա պագըյօր իտի․

Անա օղլու՝ էֆքեարընա հիչ միւթթէֆիգ օլմայըպ, էճտիկէրինէ հիչ պիր թէվճճիւհէ օլմատըղը՝ կէօզէ չարբար պիր սուրէթտէ անլաշըլըյօր իտի․

Իքի թապիաթ՝ կէրէք մատտի վէ կէրէք մանէվի՝ պունլար գատար պիրպիրինէ աշլա զըտտ օլամազ իտի․

Ժագ՝ տէլիգանլըյա խիթապէն․—Էֆէնտի, միւսաատէ պույուրընըզ, սիզէ թեօլըմ պէյան իտէյիմ․․․ Պէնճէ տայընըզըն վէֆաթը վագայի սէպէպինտէն պիր սըրր ու էսրար մէվճուտ օլմալը, պու պապտէ տիմաղին պէյանը ըչ ու էֆքեար իթմէք թէհլիքէլի տիր․․․ Ադըր պուլմագ․ պէլքի սիզ տէ պու տէտիկիմին խուսուսընը կէօրիւբ, օ պուլուն սէրթ մուհաքէմէտէ պուլունմագ իսթէտիկինիզ՝ պարքա սիզին եաս ու մաթէմինիզ կէլինճէ՝ մաամաֆիհ պու մաթէմ պալընըզ էտէպ վէ հապըլի ոչ գալայ իթմէյէճէք տիր․․․ Ճէվիւթ միւթէպէրէ միւլահէթա սէօզ սօհպէթ․․․

Մատամ Լապառ․—Սօրունըզ, էֆէնտիմ․․․

Տէլիգանլը․—Սիւվալլէրինիզէ ճէվապ իթմէյէ հազըր վէ միւհէյյայըմ․․․

Ժագ․—Խասթալըղընըզ ար աչըքեար պիր չէյ տիր․․․ սիզ գանըզըգ խասթալըղընա միւպթէլասընըզ․․․

Տէլիգանլը․—Վագըա, գանըմ բէք ազ վէ տահա տօղրուսը բէք զայըֆ տըր, պիլիրիմ․

Ժագ․—Շիւպհէսիզ չօգ չալըշըյօրսընըզ, հէմ ճանընըզ չըգարաճասընա չալըշըյօրսընըզ․․․

Տէլիգանլը․—Մէքթէպ արգատաշլարըմտան կէրի գալմագ իսթէմէտիկիմտէն, պէն տէ անլէր գատար չալըշըյօրըմ, լաքին ճանըմը չըգարաճագ տէրէճէտէ չալըշմատըղըմը սիզէ թէմին իտէրիմ․․․ Ճէնապը Հագգ պանա պիր զիհն աչըգլըղը վէ պիր գաբիլիյէթ աքիմէ պախշ ու իհսան իթմիշ տիր․․․ Էկէր մէքթէպտէ պիրինճիլիքտէն պուլընըյօր իսէմ, պու մուվաֆֆագիյէթ՝ ճանըմը չալըշմագլա հուսուլէ կէլիր օլմայըպ, մութթասըլ օլտուղըմ զիհն վէ գաբիլիյէթըն սայէսինտէ վագը օլմուշ տըր․․․ Տիմէք իշպու գանըզլըգ խասթալըղըմ՝ զիհն եօրկունլուղընտան տէյիլ տիր․․․

Ժագ․—Սիզ հիչ կէզինմէյիպ տայմա օթուրարագ էօմիւր կէչիրիյօրսընըզ․․․

Տէլիգանլը․—Եվէթ․․․ հէմէն հիչ կէզմէմ․․․ տայմա օթուրարագ էօմիւր կէչիրիրիմ․

Ժագ․—Մըգտարը քեաֆի էճմէք եէմէյիպ քէնտինիզի էյլէնտիրտիկինիզտէն, վիւճուտընըզ պօզուլըպ զայըֆ տիւշիյօր․

Տէլիգանլը՝ պաշընը սալլայարագ․—Պազըմ թարաֆտա արայընըզ, էֆէնտի․․․ պէն պօլ վէ նէֆիս էճմէք եէրիմ․․․

Ժագ․—Սըգ սըգ օրուճ թութա՞րմըսընըզ․

Տէլիգանլը․—Եվէթ, թութարըմ, լաքին պիր ազ ուզթալըգլա մէքթէպին իշպու նիզամընը չէվիրիպ գարնընը տօյուրմագ գօլայ տըր․․․

Մատամ Լապառ՝ օղլունըն լիսանընա թէաճճիւպ իտէրէք պիւլէնտ ավազ իլէ․—Նէ՞ տիյօրսըն, էվլատըմ․․․ Էկէր սէօյլէտիքլէրինի հօճալարըն տույսալար նէ՞ տէրլէր․․․

Տէլիգանլը․—Պէն պույուրտա հօճալարըմըն էմիրլէրինէ տէյիլիմ, վալիտէճիկիմ․ պիր ատամ, պիր հէքիմ գարշըսընտայըմ, վէ պու հէքիմին՝ խասթալըղըմը էյի իտէճէկինէ սէ՛ն իւմիտ իտիյօրսըն․․․ Պու տօգթօր՝ անճագ սըհհաթի պէտէնիյէմի թէտավի իթմէք իչիւն աճէպ մանէվիյէթ հագգընտա մալիւմաթ միւքէմմէլ աշք իթմէլի տիր․․․ Թապիպ տէտիկին՝ բարագ կիպի տիր․․․ կիւնահլարըմը օնա սէօյլէյօրըմ․․․

(Տէվ-ա)

Մ. ԳՐԻՄԲԻ

Իթալիա բէկոր վիւքէլասը Մ. Գրիմբի՝ կէչէնլէրտէ Նաբօլի գուրբիւնտէ Լինա նամ եալըրը խանէսինտէ պուլընտըղը սըրատա, Վիթթօրիօ Էմմանուէլէ նամ ըրմաղըն Թաշմասընտան տօլայը մէզգիւր եալըըը սու պասմըշ, վէ միւշարէլէյհ՝ չէմին գաթընտա իշ օտասընտա պուլընտըղը հալտէ, եօգ արքի գաթա չըգմաղա անճագ վագթ պուլապիլմիշ տիր. Գու միւնասէպէթլէ կազէթալէր՝ միւշարէլէյհին մէզքիւր խանէտէքի ակվալը խուսուսիյէսի հագգընտա մալիւմաթը աթիյէյի վէրիյորլար.

Մ. Գրիմբինին եաթագ օտասը՝ պիրինճի գաթտա վէ տաղ Թարաֆընտա տըր. Գու օտա՝ բէք սատէ պիր սուրէթտէ տէօշէնմիշ օլուպ, տէմիրտէն մամուլ օլան գարեօլա տաբի օ տատէլիկի արթըրմագտա տըր. Միւշարէլէյհ՝ բէք էրքէն, եանի սաաթ ալաֆըր. 5½ա տօղրու գալգար. Փագաթ սաաթ 8է գատար քիմսէ քէնտինի կէօրմէզ. չիւնքի եըգանմագ վէ կիյինմէք իչիւն ուզուն պիր զէման սարֆ իտէր. Միւշարէլէյհ՝ պու խուսուսա օլան տըգգաթընտան տօլայը իթիրազ իտէնլէրէ ճէվապէն «70 եաշընա կիրմէք իւզրէ օլտըղըմ ճիհէթլէ միւճուցիւմի մուհաֆազա վէ միւտաֆաա լազըմ տըր» տէմիշ տիր.

Միւշարէլէյհ բէք կիւզէլ վէ բէք Թէմիզ էլպիսէ կիյինիր. Գաշը տաղ տըր. պաշընըն էթրաֆընտաքի սաչլարը սէրթ վէ գըսա պըրագըլըր գըր կիպի պէյազ տըր. Թէնինին րէնկի բէնպէ տիր. Էլլէրի գատըն էլի կիպի քիւչիւք օլտըղը կիպի, Թըրնագլարը տա զայիֆ մունթազամ տըր.

Էվտէ կէլէնլէրի ճամասընտան չըգտըղը զէմանտան սօնրաքի ակշամլարէ գատար Մ. Գալամանքիի գապուլ իտէրէք, սաաթ ալաֆըր. 10ա գատար անընլա իշ օտասընտա գաբանը գալըր վէ պու միւտտէթ զարֆընտա ուճուրը խարիճէյէ իլէ մէշղուլ օլուր. Սաաթ 10տա ֆամիլեաճա էօյլէն Թաամը իտիլիր. Մ. Գրիմբի՝ աղ էքք վէ չարապ իչմէզ. Պիր միւտտէթ սօնրա եինէ իշլիյէ մէշղուլ օլուր ի սէ տէ, մուախխէրէն զիյարէթճի վէ ասհապը խաճաթը գապուլ իթմէք իւզրէ իշի պրագըր. Էքսէրիա քէնտիսինի կէօրմէք խոթէյէնլէրին ճիւմլէսինի գապուլ իտէր, սեօզլէրինի տիւքքաթ իլէ տինլէր, վէ վագթըն գըյմէթինի պիլէնլէրտէն օլտըղը ճիհէթլէ, բէք գըսսա ճէվապլար վէրիր.

Աղշամ Թաամը ալաֆըր. սաաթ 7½ տա հազըրլանըր. Թաամ խիթամ պուլուր պուլմազ պիր միւտտէթ ճիգ ուլուամագ իւզրէ սալօնչուր. Թաամտա տավէթլի եօգ իսէ, սանտալիյէսինին իւզէրինտէ գալարագ եարըմ սաաթ գատար ույուր.

Անտէն սօնրա ֆամիլեա խալգը Մատամ Գրիմբինին տաիրէսինտէ Թօբլանըր. Միւշարէլէյհ՝ վէգայիի ճարիյէտէն պահս իթմէյիպ, էքսէրիա 1848, 1849, 1859, 1860 սէնէլէրի վագայալըը խաթըրընա կէլէրէք, պու վագայալարա աիտ Թէխաթթուրաթըը սէօյլէր.

Սաաթ 10տա ագրապասընտան չըգմայիբ, Բուլֆիօ նամ գըզը իլէ պիրլիքտէ իշ օտասընա չէքիլիր. Օրը բաաթիպ Մ. Գալամանքի տախի անլէրին արգասընտան իչէրի կիրէրէք, կէճէ եարըսընա գատար իշ իլէ ուղրաշըրլըր. Կէճէ եարըսը կէչինճէ, Մ. Գրիմբի եաթաղա եաթմաղը ատէթ իտինմիշ տիր. Մ. Գրիմբի Րոմայա ավտէթինտէ, քէնտիսինէ գօնթ իւնվանը իթա օլընաճաղը մէրվի տիր.

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ՆՈՐ ԲԱՌԳԻՐՔ ՄԸ

Մինչ երէկ իրիկուն ուչի ուչով աչքս Աշխարհի էջերուն մէջ կը Թափառէր եւ հետաքրքրութեամբ կարեւոր լուրեր կը փնտռէի, ահա երրորդ էջին մէջ աչքս հանդիպեցաւ «Նուպարեան Բառարանը» անուն յօդուած մը և չարժեց հետաքրքրութիւնս. Թէեւ առանձնապէս մի նամակ էր եւ ըստ այնմ անքննադատելի, բայց որովհետեւ լրագրական հրապարակը ելաւ, անշուշտ բառարան չարադրողին տրուած գովութիւններն աւելի եւ քաջալերիչ կըլլան, եթէ անկոչ կողմանէ ալ քանի մը ազատ դիտողութիւններ ըլլուին.

Երբ պատիւ ունեցայ Նուպարեան բառարանին առջի Թերթերն վեր ի վերոյ աչքէ անցնելու, խելքն այս հարցումն յարեաւ մտացս մէջ Թէ ի՞նչ եղաւ արդեօք Նորայրի և Նուպարի մէջ եղած վէճերուն գործնական օգուտը.... հարցում մը, որ այնչափ օրինաւոր է և հարկ է օրինաւոր համարուի, քանի որ այս նոր բառարանին մէջ՝ այն վէճերու ժամանակ ի հրապարակ ելած գրտակար դիտողութիւններուն գրեթէ ոչ մի ազդեցութիւնը չը նշմարուիր. Երկակողմանի վէճերն կարդացած ատեն, լաւ կը յիշեմ Նորայրի մէկ խօսքը, Թէ Թող հրապարակ ելլէ բառգիրքն եւ այնուհետեւ կը տեսնուինք.

Բնականապէս այս խրատցի խորհրրդածութիւնն հարկ էր որ նոր բառարան գրողին Թելադրէր ըլլալ՝ ինքզինքը հակառակորդաց յարձակումներէն ապահովցնելու, որ կարելի էր միայն ամէն կողմանէ կատարեալ բառգիրք մը Հրապարակ հանելով. Եւ սակայն Նուպարեան բառգիրքն ի հրապարակ ելլելու առաջին յանցանքը գործեց, առանց արհամարհուած Նորայրեան բառարանին և ոչ կէսին չափ կատարելութիւն ունենալու. Նորայրեան Գաղղ. բառգիրքն հանդերձ իւր Թերութիւններովը (որոց Թիւն կարելի է Թէ լեգէոն մը կազմելու չափ բազմաթիւ ըլլայ, մանաւանդ իւր Նորահնար անճաշակ բարդութիւններովը) այսօրուան օրս ամէն գաղիերէնագէտ հայուն դարանին անհրաժեշտ կարեւոր զարդերէն է։ Ուստի ի՞նչ զօրութիւն կրնան ունենալ երեկուան գովասանին այն ցաւերն ու ծածուկ հարուածն Թէ «ի՞նչ ըսել Նոցա (այսինքն Չախչախեանի և Աւգերեանի) հետեւորդաց՝ որք չարունակեցին յօրինել բառարաններ գրաբար լեզուաւ, այն միջոցին յորում Արմեներէնն (աՀա՛ քեզի ... փոխանակիչ ինքնաստեղծ բառ մը, որ անշուշտ նոր բառարանին բառերու չարքին մէջ աւելցուելու պիտի,) արդէն հասած էր ի զարգացեալ հասակ, եւ կազմած էր բնական ճոխ մատենագրութիւն....»

Ի զուր կը փնտռուի և ի զուր ալ պիտի փնտռուի (կ՚երեւայ) Նուպարեան բառարանին մէջ այն ... որ իրեն կը տրուի, երբ կ՚ըսուի «Նոր գաղափարներով սնած և տոգորուած հեղինակի մը կը ... ... Արմեներէն (...) լեզուի»։ Ոչ բնաւ. Նուպարեան իւր այժմեան բառգրքովն երբէք պիտի չկարենայ այս անուան արժանանալ.

Նուպարեան բառագրոց մեծ «գովութիւն» է, ցարդ գործածուած՝ գրաբարէ փոխառեալ բառերըն կրճատել ու յապաւել, և այսպէս քչուած ու կճպած բառեր հանել յերեւան, որոնք կարելի է Թէ սոյն բառագրոց աչակերտաց զանոնք ի գործածութեան առնուն, բայց Թէ լեզուի քննադատք պիտի կարենա՞ն քաջալերիչ հաւանութիւն տալ, չա՛տ խնդրական կը մնայ.

Առ այժմ միւս Թերթերն ալ համեմատելու առիթ չունիմ, սակայն տեսածներուս մէջ նոր հայերէն յարմարցուած բառերն չատ աւելի անճաշակ եւ անհամ են, քան որչափ Նորայրն ունի.

Ի վեր անդր ակնարկած տեսութեանց հակառակ, խոստովանելու ենք Թէ Նուպարեանի բառգիրքն ըստ մասին օգուտ քաղած է վէճերէն ՀԱՐԿԱՒՈՐԷՆ ԱՒԵԼԻ ընդօրինակելով Նորայրեան բառարանն. Եւ աՀա ինչպէս. Որպէս զի յայտնի չըլլայ՝ որ անկարելի է, չատ անգամ բառ մը նշանակութեանց մէջ եղած տարբերութիւն և առաւելութիւն կամ պակասութիւնը՝ պարզապէս չարադասութեան և կարգին փոփոխութիւն է. Ինչ որ Նորայր առաջին նշանակութիւն կը դնէ, Նուպարեն կը դնէ երրորդ կամ վերջին. իսկ առաջնոյն՝ վերջին նշանակութիւն, վերջնոյն բառգրքին մէջ կ՚ըլլայ առաջին.

Այս կարճ տեսութեան նպատակն էր ցուցընել, Թէ «ձերդ բառարան որ մեծ պէտք մը լեցընելու (.՛.՛.՛) սահմանուած է» չռայլեալ ձրի գովութիւն ամենեւին ստուգութիւն չունի. Նուպարեան բառագիրքն ո՛չ յօրինուածութեամբն, ո՛չ Նորաստեղծ կրճատ բառերովը, ո՛չ իւր գնովը, և ո՛չ ալ իւր կտցաձեւ ձեռնարկիչներովը, որոնք ըստ բաւականին գեղեցիկ տպագրեալ էջերն կըտցահար կը հարուածեն, այս ամէն իւր ոչ-առաւելութիւններովը, երբէք պիտի չկարենայ «մեծ պէտք մը լեցընելու սահմանուած» ըլլալ.

Մեծամօրեցի

Կ. Պոլիս
26 Սեպտ. 1889

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

(Տէնէֆ նիւսխէմիզտէն տէվամ)

	Ղրուշ
Գասպար Մանուկեան	10
Յոնան Գրիգորեան	10
Փանոս Նավրիկեան	10
Ենոք Տ. Արիստակէսեան Գէորգ Յոհաննեան	10
Յակոբ Շիրաքեան	10
Պաղտիկ Մանուկեան	10
Սիմոն Պօղոսեան	10
Կապար Սահակեան	10
Մանուկ Չրվանդեան	10
Երամ Նազարեան	10
Համբարձում Յովսէփեան	10
Դաթէոս Յովհաննէսեան	10
Մուրատ Շագօեան	10
Գէորգ Պէտօեան	10
Յովհաննէս Աղիզեան	10
Մարտիրոս Աղիզեան	10
Մարգար Կարիպեան	10
Զատուր Կազարեան	10
Գրիգոր Եղիազարեան	10
Մարգար Սարգիսեան	10
Յարութիւն Խաչատուրեան	10
Յովհաննէս Բարսեղեան	10
Մարկոս Գրիգորեան	10
Մարտիրոս Թէրզիպաշեան	10
Յոնան Մարգարեան	10
Կարապետ Մանուկեան	10
Խաչատուր Աւետիսեան	10
Վարդան Ճրպաչեան	10
Գրիգոր Յոհաննեան	10
Գրիգոր Յարութիւնեան	10
Յարութիւն Շալճեան	10
Մարգար Աբրահամեան	10
Աւետիս Սարգիսեան	10
Մինաս Ալօեան	10
Սահակ Մինասեան	10
Մարտիրոս Սահակեան	10
Գարեգին Փէհրիզեան	10
Գէորգ Աչճեան	10
Յովհաննէս Մարտիրոսեան	10
Յակոբ Տ. Խաչատուրեան	10
Վարդան Կրնտախչեան	10
Գրիգոր Ճուլուղանեան	10
Գրիգոր Պատալեան	10
Գէորգ Կոփլանեան	10
Եղիազար Ճօնավէտեան	10
Խոստեղ Դուլթեան	10
Վարդան Սէմէրճեան	10
Խաչատուր Ճէթճի Փանօեան	10
Յակոբ Պարմախօլեան	10
Գրիգոր Վարդանեան	10
Յակոբ Յարութիւնեան	10
Մուրատ Վարդանեան	10
Մուրատ Սարօեան	10
Մանուկ Պարութճեան	10

(Տեւ.)

ՌԷՍՄԻ

Մուգաատ տաիրէի պէհիյէսինտէն

99 սէնէսինտէն էվվէլ վէֆաթ իտէնլէրտէն գալան արազինին վարիսլէրէ ֆէրաղ վէ ինթիգալընտա ֆահիշ խարճ Թալէպիլէ Թագեիգաթ կէօսթէրիլմէսինտէն տօլայը շիքեայէթի վէ իճրաի իճաապը իսթիտասընը հավի Գարահիսարը Սահիպ սանճաղընըն Աղիզիյէ գազասընա մէրպութ պազը իսլամ վէ մուխթարլար Թարաֆլարընտան մէօհրլիւ օլարագ վիւրուտ իտէն վարագայի խըթիտաիյէ իւզէրինէ, սէպգ իտէն խըթիլամա ճէվապէն պու միսիլլու շիքեայէթ վէ միւսթէտիյաթ գաղի մէզգուր արազինին հինը Թահրիրտէ, չիմտի ֆիրուխթ օլընսա պէտէլլէրի եօգլամա խարճընա գարշըլըգ կէլէմէյճէք տէրէճէտէ ֆահիշ Թահրիր օլընմասընտան վէ եօգլամա խարճընըն Թահրիր գըյմէթինտէն ալընմասընտան իլէրի կէլմէքտէ օլտըղը՝ Պրուսա վիլայէթինտէն վիւրուտ իտէն Թահրիրաթտա իշար օլընմասը իւզէրինէ, օլ պապտա Տէֆթէրը Խագանի նէզարէթիյէ պիլմուխապէրէ ալընան ճէվապտա Թահրիր գըյմէթլէրի հագգընտա շիքեայէթին մէնի զըմնընտա Թահրիրը էմլաք Նիզամնամէսի ահքեամընճա 5 սէնէտէ պիր տէֆա իճրասը վաճ օլընան Թաատիլաթը ումումիյէնին պու սէնէ հէման վէ պաշլանմագ իւզրէ տախի միւտտէթլէրի հուլուլ իտէն մունթազամէն իճրասը վէ եախօտ խարճը ֆէրաղ վէ ինթիգալըն իսթիֆասընա մախսուս օլմագ իւզրէ մուամէլէը տաիմէ իչիւն քէօյ վէ նահիյէ իխթիյար վէ մուխթարան, վէ եօգլամա իճրասը սըրասընտա տախի եօգլամա հէյէթլէրի Թարաֆընտան մուամէլէյի երիւեթլէճէք էմլաք վէ արազիյէ պիրէր գըյմէթ Թագտիր իտիլէրէք, օ գըյմէթլէր իտարէ մէճլիսլէրինճէ Թաստիգ օլունտըգտան սօնրա խարճլարըն անլէր իւզէրինտէն պիլհեսապ իսթիֆասը շըգլարընտան պիրինին Թէրճիհ վէ գապուլի հագգընտա վուգու պուլան արզ ու իշարա ճէվապէն վիլայէթէ ... ճէվապէն վիւրուտ իտէն Թաատիլաթ ումումիյէնին պու տէֆա հէման վէ 5 սէնէտէ պիր տէֆա մունթազամէն իճրասը էնճիւմէնը մախսուսը վիւքէլատա Թէնսիպ օլունարագ, օլ վէճհլէ իճրաի իճաապը խուսուսընա լէտէլիսթիխպար իրատէի Սէնիյէի Թէսպիթ սուտուր իթմէկի իշար գըլընմըշ, վէ քէյֆիյէթ պիլճիւմլէ Տէֆթէրը Խագանի մէմուրլարընա պիլթէպլիղ օլտըղը պէյանըլա, հիւքմի իրատէի Սէնիյէյի Թէվֆիգը հարէքէթ սէտտա վէ շիքեայէթէ սէպէպիյէթ վերիլմէմէսինին Թաամիմէն Թէպլիղի կէօսթէրիլմիշ, վէ օլ վէճհլէ Տախիլիյէ Նէզարէթինճէ Թէպլիղաթը ումումիյէ իճրա պույուրուլմըշ տըր.

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Մալաթիա միւթէսարրըֆլըղը՝ Տէրսիմ միւթէսարրըֆլըղընտան միւնֆասըլ Մէհմէտ Ալի բաշայա,

Եավէրանը հազրէթը Շէհրիյարիտէն բիատէ միրալայը Սաատի պէյէ միրլիվալըգ (բաշալըգ) րիւթպէսի,

Տէրսիմ նաիպլիկի՝ Նաիպը էսպագը Թէվֆիգ էֆ.յէ,

Ուրֆա նաիպլիկի՝ Տէրսիմ նաիպի սապըգ Ահմէտ Ֆաիգ էֆ.յէ,

Մամուրէթ իւլ Աղիզ (Խարբութ) վիլայէթի մէրքէզ նաիպլիկի՝ Ուրֆա նաիպի սապըգ Հաֆըզ էֆ.յէ Թէվճիհ պույուրուլմըշ տըր.

*
* *

Բէյթէրսպուրկ սէֆիրի ֆէրիգ հիւսնի բաշա հազրէթլէրինէ Թէպտիլէն 1ինճի Մէճիտի,

Էպու Բէքիր գազասը գայմագամլըղընտան միւնֆասըլ Լութֆի էֆ.յէ 4ինճի Մէճիտի,

Գարատէնիզ պօղազը Թօբճու ալայը մէմուրինը բէրաքէնտէսինտէն եիւզ պաշը Գրիգոր էֆ.յէ 5ինճի Մէճիտի նիշանը իհսան պույուրուլմըշ տըր.

(105)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԲԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

Դալով ուտեստի, այլ եւ մեր տարաբաղդ աքսորեալներուն համար ամենեւին անօթութենէ մեռնելու հոգը չկար, գոնէ մէկ երկու տարուան համար.

Աղած ու բազմաթիւ տուփեր կային, պարկ բոլ լեցուն պաքսիմատ և այլ չատ բաներ.

Բարեսիրտ կապիկը նաեւս տարաւ ցուցուց իրենց այն տեղը՝ ուրկէ յաւիտենական կերպիւ կը բղխէր անոյշ, պաղ և առատ ջուր.

Այլ եւ Իսկուհիի դժբաղդ ամուսինը և Մըսթըր Ճէյմս Հօբսընի աղջիկը իրենց նոր ընկերին՝ այսինքն ընտանի կապիկին հետ առանձին Թողունք այն ամայի այլ լաւ կերպիւ պարենաւորեալ կղզեակին վրայ, զիրենք վերստին ողջ առողջ գտնելու յոյսով, և դառնանք մեր միւս անձնուրացութեանց հետք փնտռելու, որ անշուշտ բաւական հետաքրքրական ըլլալու է.

*
* *

Վերադառնանք հիմայ «Պրայթ Սթար»ի.

Այն գեղեցիկ եռակայմ նաւը հազիւ Թէ մղոն մը չափ յառաջացած էր դէպ ի Փոքր Անդիլեան կղզիք, նաւուն տախտակամածին վրայ նորէն ծովային ժողով մը կազմուեցաւ.

Մալայեցի յելուզակապետը, իբրեւ նախագահական աթոռ ծառայող տակառի մը վրայ նստած էր. իսկ միւս ծովասպատակները՝ իբրեւ պարզ անդամ՝ կարեւոր յայտնութիւն մը լսելու համար չրջանակ մը կազմած և անոր չուրջը կեցած էին.

Երբ Մալայեցին խօսելու համար բերանը բացաւ, ամենքն ալ կատարեալ լռութեամբ մտիկ կ՚ընէին.

Ահա՛ յելուզակապետին ատենախօսութիւնը.

« Քաջասի՛րտ ընկերակիցք իմ,

« Հիմայ ամենքնիս ալ ազատ մարդիկներ ենք.

« Եւ ոչ մէկ օրէնք կը հրամայէ մեզ, բաց ի մեր ծովային հասարակապետութեան կարգապահութեան համար նոյն իսկ մեր կամովին դնելիք կանոնները.

« Ապագայն մերն է. անհուն հարստութիւն մը կայ մեր առջեւ. և երբ ամենքնիս ալ մէկ մէկ իչխան ըլլալու չափ հարուստ ըլլանք, այն ատեն այս փառաւոր՝ այլ վտանգաւոր ասպարէզը պիտի Թողունք, խիստ երջանիկ կեանք մը վայելելու համար.»

«Կեցցէ»ի ահագին աղաղակ մը բարձաւ, և բոլոր ծովասպատ կը մէկանց ալ ձեռքերնին վեր բարձրացուցին, որոց ամեն մէկին մէջ մէյմէկ զէնք կը փայլէին.

Մալայեցին՝ չնորհակալութեան համար գլուխը ծռելէ ետեւ՝ նորէն իւր խօսքը չարունակեց այսպէս.

« Բայց իմ քաջարի ընկերակիցներս, պէտք է որ գիտնաք Թէ այս փառաւոր կեանքը մեզի չնորհող ուրիշ մէկը կայ, զոր տակաւին ճանչնալու պատիւն ունեցած չէք՝ բաց ի Ճագ Պլաքհէտէն և Թօմի Ֆայրայէն.»

Այս անակնկալ յայտնութեան վրայ, բոլոր յելուզակք Ճագ Պլաքհէտի և Թօմի Ֆայրայի երեսները նայեցան, որք խորհրդաւոր լռութիւն մը կը պահէին.

Յետոյ անոնցմէ մէկ քանին՝ «ո՞վ է այն բարերարնիս» աղաղակեցին.

« Հիմայ պիտի տեսնէք զինքը» պատասխանեց Մալայեցին, «Անգլիայէն մինչեւ հոս մեզ ընկերացաւ նաւուն յատակը խուցի մը մէջ պահուած. ամեն օր ես և Ճագ Պլաքհէտ ու Թօմի Ֆայրայ իրեն ուտելիքը և ջուրը կը տանէինք կարգաւ, ամենքնէդ ալ ծածուկ կերպով, որովհետեւ գաղտնիքին երեւան ելնելէն կը դողայինք.

« Մինչեւ հիմայ ինչ որ ըրինք՝ միչտ իրեն խորհրդով էր.

« Ինքը մեծ նպատակ մը ունի որմէ ամենքնիս ալ պիտի չահինք անհուն կերպիւ, և այս վայրկենիս ես ինքս կը հրամայեմ ձեզի նախագահելու ամենամեծ պատուէն, ասպարէզը այն մեծ մարդուն Թողելու համար, որ հիմայ պիտի տեսնէք.

« Գացէք զինքը հոս հրաւիրեցէք, Ճագ Պլա՛քհէտ և Թօմի Ֆա՛յրայ. մենք ամենայն յարգանօք կսպասենք զինքը ընդունելու».

Յելուզակապետին անուանած երկու չարագործք իսկոյն ծովասպատակներու կարգէն դուրս ելան իրենց տրուած հրամանը գործադրելու համար.

Անոր վրայ գերեզմանական լռութիւն մը տիրել սկսաւ մնացեալ աւազակներու միջեւ, որոնց ամենքն ալ աչքերնին սեւեռած կը կենային դէպ ի այն կողմը ուր գացած էին երկու հրաւիրակ ծովահէնները.

Հինգ վայրկեան վերջը տեսնք կը վերադառնային իրենց մէջ տեղ ունենալով անծանօթ և միջահասակ մարդ մը, որուն դէմքը քիչ մը չափէն աւելի դեղնած կերեւէր, գուցէ երկար ժամանակէ ի վեր լուսոյ և արեգական երես տեսած չըլլալէն.

Մալայեցին նորեկը տեսածին պէս, յարգանօք ոտքի վրայ ելաւ, և անոր մէկ նշանին վրայ, բոլոր ծովահէնք զինուորական ձեւով բարեւ կայնեցան.

Երբ անծանօթ մարդը աւազակաց բուն չրջանակին մէջ մտաւ, ինքն ալ զանոնք բարեւեց, և Մալայեցին յարգանօք իրեն ցուցած նախագահական աթոռին վրայ բազմեցաւ.

Դարձեալ Մալայեցին մէկ նշանին վրայ «կեցցէ նաւապետ»ը աղաղակն կը հնչէր.

Պէտք է գիտնալ որ Անգլիարէն «Մասթըր» բառը ինչպէս ծովու վըրայ «նաւապետ», նոյնպէս և ցամաքի վրայ «տէր» կամ «վարպետ» նըշանակութիւն ունի.

Ծանուցեալ պարագայից տակ, ծովասպատակներուն բարձած աղաղակը յիչեալ երկու նշանակութեանց ալ կրնար առնուիլ.

Բայց այս անծանօթ մարդը Անգլիարէն չէր գիտեր, ուստի Մալայեցին Թարգմանութեան պաշտօն վարելով, անոր Գաղղիերէն լեզուաւ արտասանած խօսքերը, Անգլիերէնի Թարգմանելով կամքը յայտնեց սա հետեւեալ կերպով.

« Իմ աղնիւ ընկերակիցս,

« Այս վայրկենէս սկսելով ձեր հրամանատարութիւնը մեծաւ հաճութեամբ վրաս կառնում.

« Ասիկայ ոչ Թէ լոկ փառքի մը համար, այլ տակաւին ձեզի անծանօթ մեծ ապագայի մը առաջնորդելու պէտքին համար է.

« Այնպիսի արահետի մը մէջ ոտք կոխած ենք, որմէ քայլ մը դէպ ի ետ երթալ անկարելի է.

« Մենք ամենքս ալ եղբայր ենք, բայց գործին յաջողութեանը համար պէտք է որ հրամաններուս կուրօրէն հնազանդէք.

« Ամեն բան այս կոյր հնազանդութենէն կախում ունի, և ո և է մէկերնուդ կողմանէ տեսնուած ամենափոքր մէկ անհոգութիւն մը, չըսեմ անհնազանդութիւն մը, կրնայ բոլոր ընկերութեան գոյութիւնը վտանգի ենթարկել, փոխանակ այն փառաւոր ապագային առաջնորդելու որ ամենուդ ալ կսպասէ իմ գաղտնի կարգադրութեամբս.

« Ուստի ո և է անհնազանդութիւն՝ մահուամբ պիտի պատժուի.»

(Շարունակելի)

ԸՆԴԱՆԵԿԱՆ ԶԲՕՍԱՐԱՆ

ԴՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ 1890 ՏԱՐԻՈՅ

Հանրէրէն զոսարձալի Լիսէ-Էոյոյ-Լ

ՄԷՆՖԱԱԼԹ Գալֆաեան Ուրբանոցա օլմագ իւզրէ պիր ղէչ ֆիյաթլա հէր քիթապճը տիւքքեանընտա սա թըլըր էյլէնճէլի սալնամէ տիր։

2—2

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԱՆԿԷԼԻՏԻ

9 սէնէտէն պէրու պէլէտիկէ թէպապէթլէրինտէ խթիխտամ օլընըպ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան ա-թըպպամ հազիգատան Տօգթ. ռիֆաթ-լու Ալէքսանտր Անկէլիտի էֆէնտի՝ Գումգաբուտա Զատրբէը Ահմէտ Զէ-լէպի մահալլէսինտէ Գատրբկա լիմանը ճատտէսինտէ 123 նումէրօլը խանէսին-տէ հէր կիւն սապահլայրն սատթ 8է գատար միւրաճաաթ իտէն խատթալա-ըը, վէ նիսա թաֆիէսինէ մախսուս խատթալըգլար իւէ ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուքը վէ սակր խատթալըգլարը մուայէնէ վէ թէտավի իտէնէյի, վէ ճուսամա կիւնէրի տէ մէզքիւր սատթա գատար պիրա իւճրէթ պագաճաղը կի-պի, պէհէր կիւն սատթ 8½տան 7յէ գատար Զընտան Գարուսը ճիվարընտա Նալպուրլար իչէրիսինտէ Ահիլա էֆ.-նին 62 նումէրօլը էճզախանէսինտէ, վէ սատթ 8ոէն 10ա գատար կէտիք Բաչա եօգարրսընտա սապա վէքիլէրին-տէն Փաղլէթլու Բէչիա էֆ. գօնաղը ալթընտաքի Ալէքսանտր էֆ.-նին էճ-զախանէսինտէ պուլընճաղը իլան օ-լընը։

15—3

ՂԱՅՊ

Պաղը էվրագը միթէնէվիայը հա-վի պիր մավի մէնակ՝ կէչէն սալը կիւնիւ Սթամպօլաս Զագմագճրլար եօգուչընտա քեանն Պէօյլը Եէնի խան տէրուսինտէ զայպ խիլմիշ օ-լուպ, մէզքիւր մէնտիկ վէ էվրագը պուլան՝ խանը մէզքիւր օտա պարը-սընա կէօթիւրիպ թէսլիմ իթտիկին-տէ, քէնտիսինէ միւքեֆաթ խոլ-լէճէյի իլան օլունը։

2—1

ՍԱՐՊԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 10 հոկտ.

Ռնկլ. էհսամը Ինկ. Լիբ.	097-7/16
Օսմ. էհսամը աչքլաը	17-
» » գաբանտը	17-
» » Սէրի Ա	32-1/8
» » » Պ	19-1/8
» » » Ս	16-7/8
Օթօման 1871	93-1/2
Օսմանլը Պանգասը	12-
Բուսիա խթիդրաղը	103-3/4
Մըսըր տուլ. մութթահրտէ	92-5/8
» հիթկաղը	105-
Տարիա Սանխէյ Մըսը	81-
Ռօլիլա խթիդրաղը	104-
Մաճառխթ. էհսամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-48-60

Բարիզ 10 հոկտ.

Ֆրանս. էհս. 3 % ֆր.	87-55
» » 4½ %	105-37½
Եգէնի Օսմ. էհսամը աչքլաը	17-30
» » գաբանտը	17-22½
Մէլ-գոռէէ	
Սէրի Պ.	19-25
» Ս.	17-30
Բուսիկլի ընդհանուր ֆիլ	-
Օսմանլը Բէժիսի էհսամը	525-
» Պանգասը	554-37½
Գրէտի Լիոնէ	718-75
Գրէտի Ֆոնսիէ	1320-
Գոնթուար մ'էսգոնթ	37 50
Միւվէյիչ ագսիոնը	2340-
Բուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էհսամը	94-15
Մըսըր Ֆոնտ. մութթահրտէ	457-50
Եունան 5 % 1879	471-25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-26

Վիէննա 10 հոկտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-70
Բուսիկլի չըմէնտըֆէրի	38-40

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսկ. ում. տիւն ագչ. գաբ.	18-24
» » » էն եիւքսէք	18-25
» » » էն աշաղը	18-22
Պու սապահ աչքլաը գ. ք.	18-18
Խթիդրաղը տախիլի տիւն գաբ.	44-31
» » » էն եիւքսէք	44-38
» » » էն աշաղը գ.	44-31
» » » աչքլաը	11-31
Մըսըր մութթահրտէ գաբ.	-
Պու սապահ ադրլար	-
Սէռի Ա.	32 05
» Պ.	18-30
» Գ.	18-18
Բուսկլի չըմէնտըֆէրի	70-37½
Ագչէ ֆարզի	7-
Բէյօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	25-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	8-25
Սթամպօլ պանդասը	7-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-18
Թրամվայ	4-70

ԱԳԶԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ Բէ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107-37
Մէթալիք »	100-
Պէշլիք »	103-30
Ալթընըզ »	103-30
Ինկիլիզ Լիրասը	110-15
Ֆրանսըզ ալթունը	87-35
Բօլ	90-10
Գրէտիպ ալթունը	81-10
Գարպօն գայմսի	08-81

ԹԱՍՖԻՐԵՆ ԲԵԱՂԸՏՀ

10) լիք քեաղըտ	-
20) » »	08-10
(100) » »	-
500)» »	08-10
(000)» »	-
5(000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 19)

Մէչէ ճապ ալթընըը սատէա 20,000։
Ֆիլեօզ պիչմէսինտէն քիրիշլիք մէթրօ միքապ 150։
Մաչունա գալասը սատէա 750։

Ինչաաթը ասքէրիյէ իչիւն պա-լէատէ ճինս ու մըգտարը մուհար-էր իւչ գալէմ քէրէսթէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլըրընտան, թարչրինը էվվէլին տէօրտիւնճի չար չէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլաթը օլտուզընտան, թալիպ օ-լանլարըն ինչաաթը ասքէրիյէ տա իրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի ի-լան օլունը։

26 իյուլ 1889 3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 20)

Ճէզրէ վէ Մարտին վէ Նիսպիտէ պուլընան ասաքիրը Շահանէ վէ հայվանաթը միրիյէ իտարէսի իչիւն մահալինճէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլըը օյան էրզագ վէ սարիէնին պուրաճա իթաարնա թալիպ օյան-լարըն խարիսը իլանտէն պիր հաֆ թայա գատար մագամ Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

26 իյուլ 1889 3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 21)

Միւպայաա օլունանագ եիւզ օն պին քիլը ճէպտա եուսուլագ Բուսէ-լի պուղտայլընն պէհէր քիլէսի էլլի տէօրթ պուլուգ ղրուչա վէ գիրգ պին քիլէ սէրթ Բուսէլի պուղտայլ-ընն պէհէր քիլի էլլի իքի ղրուշ օն բարայա թալիպլի էօհտէսինտէ գա-լարագ իհալէսի իճրա գիլընմըշ, վէ իյուլլին օթուզընճը ճուսամա էրթէսի կիւնիւ սատթ օնա գատար եիւզտէ պէշ թէնզիլաթընն գապուլի մու-դարրէր պուլընմըշ օլտուզընտան, օլ վէճհէլ թէնզիլ իլէ իթայա թա-լիպ օյանլարընն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

3—1

10200 ղրշ. պէտէլը սապրգը օյան էվզաֆը մազպութէտէն Պէրկամա-տա Ֆրսթրգ գասապասընտա քեանն խանը քեպիրին 307 սէնէի հիճրիյէ-սի իճարը սապրգընտան 100 ղրշ. ֆագլասը յլա 10300 ղրշ.տա թայի պի էօհտէսինտէ թէգարրուբ իթմիշ օլտու ղը՝ Այարն վիլայէթը ճէլիյէ-սինտէն կէլէն ֆի 21 իյուլ սէնէ 305 թարիխլի թէլէկրաֆնամէտէ կէլօս թէրիմիշ օլտուզընտան, պատէ հու խազինէճէ մուամէլէի միւզթազիյէ-սի իճրա օլունմագ իւզրէ խանը մէզ-քիւրը պէրմուճիպը միւզայէտէի մահալլիյէ պէտէլը սէնէվիսի օյան 10300 ղրշ. իւզէրինէ զամմա Տէր-սաատէթճէ թալիպ օյանլարը խա-րիսը իլանտէն 11 կիւն զարֆընտա էվգաֆը հիւմայուն խազինէի ճէլի-լէսի մուհասէպէի ուսումիյէ իտա-բէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ի-լան օլունը։

26 իյուլ 305

Պու քէրրէ միւպայասընա լիւ-զում կէօրիւնէն 15971 քիւսուր գը-յէի ճէտիտէյ գատար բուղէնը գէյլին պէհէր ամիգ գըյէսի 4 ղ. 35 բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլ տըրղընտան, էճիմիզտէքի թըշրինը էվվէլին 2նճի բաղար երթէսի կիւ-նիւ սատթ 9ա գատար հէր գաշ բարա վէ ֆէբրուսը սալը կիւնիւ քէպալիք սատթ 9ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ իտէպիէճէքլէրին՝ էվգա-ֆը հիւմայուն իտարէ մէճլիսինէ կէյմէլէրի իյան օլունը։

28 իյուլ 305 3—1

Շգ օտրա վիլայէթինտէ վաղը Ադ-յա հիսար վէ Թիրան վէ Դավանա վէ Շալագ վէ Տրաճ զաղալարը զէյ-թուն էօյրիւ իչպու 305 սէնէսինէ մահսուպէն թըշրինի էվվէլին 5ինճի կիւնինէ գատար միւտտէթ վաղըյ-լա մահալինճէ միւզայէտէյէ չրդա-ըրլմըշ, վէ խթիամը միւտտէթտէ պուլունան պէտէլ հատը լալգ օլ-արար հալտէ գարարտատէսինին քէ-չիտէսի մուգարրէր պուլունմըշ օլ-տրղընտան, թալիպ օյանլարը մա-հալլերինէ վէ եախստ մէճլիսը Մալի-յէ իլէ Ազար վէ Բուսուսմաթ իտա-բէի ուսումիյէսինէ միւրաճաաթ էյ-լէմէլէրի.

27 իյուլ 305 3—2

Պիր արշն 2 բուպ էնինտէ

գալըն ամէրիգան պէզի	9422
Ինճէ ամէրիգան պէզի	585
Էնիմարի իչիւն 7 բուպ է.	
Նինտէ ալաճա	4477
Եուն գուշագ	407
Էլ հավլուսը	407
Բապուճ	150
Զիգվէ	20

Ղուրէպա խատթախանէսի իչիւն միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէն պալէատէ մուրագգամ 7 գալէմ էշ-էանրն միւնագասալարը իճրա օլու-նաճաղընտան, իթա իթմէք իսմէ-յէնէրէն չէրահթը միւնագասալարը անլամագ վէ միւնագասալարընտա պուլընմագ իւզրէ մահը ճարի բու-մինն 27ինճի չարշէնպիհ կիւնինն տէն իթիպարէն նիւմունէյէրիյէ պէ-բագէբ մէճլիսը խտարէի Էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի.

26 իյուլ 305 3—3

ԻԼԱՆ

Զէխարիրը միթէնէվիա վէ սու-սամ, եուբաղը, բանգագ, գօզա վէ տէրի իչէրիյէ մէշզուլ պուլընմըշ օ-լան վէ բէգալէվաղիմաթը ասքէրիյէ վէ ալար ուսուրընա ալինա պուլընան էմնիյէթլի վէ տէվլէթ տիւչկիւնիւ պիր ատամ՝ գանսաաթը պիր մասաշ իլէ պիր մահալ արամագտա օլուպ, պէօյլէ պիր ատամա իզթիզասը օ-լան զէվաթը Սիրքէճիսէ համիտիյէ ճատտէսինտէ 18 նումէրօը Օթէլ Պոտիկեանա միւրաճաաթ էյլէմէլէ-րի իլան օլունը։

5—4

ՔԻՐԱԼԸԳ ՏԻՒՐԲԵԱՆ

Սամաթիա ճատտէսինտէ Ագգբճա Զէշմէսի իթթիսալինտէ քեանն տէ-լունէնտէ պիր օտա, պիր մաթ-պարխ, պիր գուլու վէ պիր ապ-տէսթխանէյի միւշթէմիլ քեարկիր պիր տիրքեան քիրայա վէրիլէճէ կինտէն, թալիպ օյանլարը մաթ-պասմըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունը։

5—2

ՖՕՐԹՈՒՆԱ

ԱՆՕՆԻՄ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1863ոէ Պէրլինոէ Բէեռնո օլանմըշ դըր։

ՍԷՐՄԱՅԷ	1,875,000 ՖՐ.
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՉԷՍԻ	1,337,500 ՖՐ.

ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖԷՐ

ՏԷՆԻՋ, ՆԷՀՐ ՎԷ ԳԱՐԱ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1843ոէ Տիւսէլտօրֆոա Բէեռնո օլանմըշ դըր։

ՍԷՐՄԱՅԷ	3,750,000 ՖՐ.
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՉԷՍԻ	3,099,367.15 ՖՐ.

Տէրսաատէթ բիացասընտա պիրլէշմիշ օլան իչպու սիկուրթա գումբանեալարը՝ քէֆալէթը միւթէգապիլէ իլէ հէր նէվի էմթաա վէ ագչէ կրուբօլարընը տէնիպ, նէհր վէ գարա նագլիյաթը թէհլիքէլէրինէ գարը զայէթ ֆահտէ-պախշ չէրաիթ իլէ սիկուրթա իտէրլէր։

ՀԱՆՋԻԱԹԻՇԷ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1874ոէ Համբուրկոյ Բէեռնո օլանմըշ դըր։

ՍԷՐՄԱՅԷ	3,750,000 ՖՐ.
ԻՀԹԻՅԱԹ ԱԳՉԷՍԻ	600,000 ՖՐ.

Իչպու սիկուրթա գումբանեասը՝ հէր նէվի էմրաք վէ էշեայը, անպար վէ մաղազա տէրուսնէրինէքի էմթաայը՝ էն գիյատ ֆահտէպախշ չարթլար իլէ սիկուրթա իտէր։ Թաֆսիլի մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէր՝ պալէատէ գիքր օլունան իւչ գումբանեալարըն ուսումի մասլահաթկիւզարը պուլընան Սթամպօլտա Պաղչէ Գարուսընտա Բաֆմի բաշա խանընտա նումէրօ 13 վէ 14ոէ ՏԻՐԱՆ Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ էֆէնտիյէ միւրաճաաթ իթմէյէ տալէթ օլունըրլար։

ԹՔՑԱԼԻՕՅ ԳԱԼԷՕՍԱԼԱՐԸ

ԻՏԱԼԻԱՅԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթ-լէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը։

Թէրէյլա գարտանդն Թասֆիր գումանտասը-սա Տագալիյէ համ վաբօր 1500 թոնէլաթօ համուլէսինտէ վէ 150 պարիր գուվվէթինտէ օ-լարագ ալաֆթանկա հակտ.ին 16ընճը չաբ-էենպիհ կիւնիւ էօյլէնտէ սօնրա ալաֆր. սատթ 4ում Տէրսաատէթճէն հարաքէթլէ ԶԱՆԳԱ-Ղէ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԷՖԷՍԻ օրդաբաղ բաղաբ էրթէսի սապահլայրն պուլունագ կիւն-տէն ԻՍՊԵՆՏԵՐԻՏԷՅԻ մուսաֆէլէթ իտէնէք տիր